

Rahandusministeerium

**ÜLEVAADE 2023. AASTAL EESTIS ANTUD
RIIGIABIST JA
VÄHESE TÄHTSUSEGA ABIST**

2024

Sisukord

1. SISSEJUHATUS	3
1.1. Mõisted ja selgitused.....	4
1.2. Riigiabi reeglite ajakohastamine Euroopa Liidus. COVID-19 ja Ukraina sõja mõju.....	6
1.3. Riigiabi aruandluskohustus Euroopa Komisjoni ees	10
1.4. Statistika Eesti poolt Euroopa Komisjonile esitatud riigiabi teatiste ja grupierandi teatiste kohta	10
2. RIIGIABI	13
2.1. Riigiabi kogumaht Euroopa Liidus	13
2.2. Riigiabi kogumaht Eestis	13
2.3. Horisontaalne riigiabi ja regionaalabi	15
2.4. Sektoraalne abi.....	17
2.5. Riigiabi üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamiseks	18
2.6. COVID-19 riigiabi ja TCF ning TCTF riigiabi.....	18
3. VÄHESE TÄHTSUSEGA ABI	19
3.1. Horisontaalne vähese tähtsusega abi	20
3.2. Üldmajandushuvi vähese tähtsusega abi	21
3.3. Vähese tähtsusega abi põllumajandustoodete esmatootmise toetamiseks.....	22
3.4. Vähese tähtsusega abi kalandussektoris	22
4. RIIGIABI JA VÄHESE TÄHTSUSEGA ABI KOKKU	23
5. RIIGIABI JA VÄHESE TÄHTSUSEGA ABI MEETMED FINANTSEERIMISALLIKATE LÕIKES	24
6. KOKKUVÕTE.....	26
Lisa I	27
Lisa II	29
Lisa III.....	39
Lisa IV	41
Lisa V.....	42
Lisa VI	43
Lisa VII	44
Lisa VIII.....	53

1. SISSEJUHATUS

Rahandusministeeriumile on konkurentsiseaduse § 49 lõikega 5 pandud ülesanne esitada Vabariigi Valitsusele ülevaade eelmisel aastal Eestis antud riigiabist ja vähese tähtsusega abist. Käesoleva ülevaate sissejuhatuses anname põgusa ülevaate nii riigiabi mõistest kui ka riigiabi reeglite ajakohastamist Euroopa Liidus, mistõttu käsitlemist leiavad ka 2024. aastal toimunud muudatused.

Ülevaate koostamisel kasutas Rahandusministeerium riigiabi ja vähese tähtsusega abi registri¹ ning riigiabi ja vähese tähtsusega abi andjate täiendavate aastaaruannete andmeid. Ülevaade on väljamaksete põhine².

Vastavalt komisjoni määrusele 794/2004³ peavad liikmesriigid esitama Euroopa Komisjonile (edaspidi ka *komisjon*) andmed eelmisel aastal antud riigiabi kohta iga aasta 30. juuniks, kuid koondaruande Euroopa Liidus antud riigiabist koostab komisjon üldjuhul aasta hiljem.

Analoogselt eelmise ülevaatega ei sisalda käesolev ülevaade detailset võrdlust mujal Euroopa Liidus antud riigiabiga. Komisjoni viimane riigiabi aruanne *State Aid Scoreboard 2023* ehk nn tulemustabel (avaldatud komisjoni poolt 9. aprillil 2024) sisaldab andmeid 2022. aastal Euroopa Liidus antud riigiabi kohta ja on leitav komisjoni kodulehelt⁴.

Eestis koordineerib riigiabi üldisi küsimusi Rahandusministeeriumi riigi osaluspoliitika ja riigihangete osakond. Põllumajanduse ja kalanduse ning osaliselt metsandusega⁵ seotud abiga tegeleb Regionaal- ja Põllumajandusministeerium. Transpordisektoris antava abiga seotud menetluse eest vastutab Kliimaministeerium, ühistranspordi teemaga tegeleb alates 1. juulist 2023. a Regionaal- ja Põllumajandusministeerium. Siseriiklikud riigiabi protseduurireeglid on sätestatud konkurentsiseaduse 6. peatükis, maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduses ning kalandusturu korraldamise seaduses.

¹ Riigiabi ja vähese tähtsusega abi register on loodud Rahandusministeeriumis 2009. aastal. Registri põhimäärus on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 5. juuni 2012. a määrusega nr 41 „Riigiabi ja vähese tähtsusega abi registri põhimäärus“.

² 2023. a arvud sisaldavad 36 abi andja poolt tehtud riigiabi ja vähese tähtsusega abi väljamakseid.

³ Komisjoni määrus (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EL) nr 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (ELT L 140, 30.04.2004, lk 1).

⁴ Vaata täpsemalt ülevaate osast 2.1.

⁵ Regionaal – ja Põllumajandusministeerium tegeleb metsanduse selle osaga, mis on reguleeritud Euroopa Liidu suunistega riigiabi kohta põllumajandus- ja metsandussektoris ning maapiirkondades aastateks 2014–2020 (ELT C 204, 01.07.2014), komisjoni suunistega põllumajandus- ja metsandussektoris ning maapiirkondades antava riigiabi kohta (ELT C 481/1, 21.12.2022, komisjoni määrusega (EL) nr 702/2014 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 193/1, 01.07.2014) ja komisjoni määrusega (EL) 2022/2472, millega tunnistatakse teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamisel siseturuga kokkusobivaks (ELT L 327, 21.12.2022).

1.1. Mõisted ja selgitused

Riigiabi - Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi *ELTL*) artikli 107 lõikes 1 sätestatud abi:

„Kui aluslepingutes ei ole sätestatud teisiti, on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust”.

Riigiabi definitsiooni ELTL artikkel ei anna, vaid sätestab tingimused, mis peavad olema täidetud üheaegselt, et abi oleks käsitatav riigiabina. Seega otsustamisel, kas tegemist on riigiabiga, tuleb lähtuda järgmistest aspektidest:

- tegemist on majandustegevusega;
- abi antakse riigi, linna või valla vahenditest (ja/või on omistatav avalikule sektorile);
- abimeetmel on valikuline iseloom, st ta on suunatud teatud ettevõtjale, ettevõtjate gruppide või mingite kindlate kaupade tootmiseks;
- abimeede annab eelise abi saajale;
- abimeede moonutab või võib moonutada konkurentsi Euroopa Liidu liikmesriikide vahel ning kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.⁶

Kuigi ELTL artikli 107 lõige 1 sätestab, et riigiabi on siseturuga põhimõtteliselt kokkusobimatu, nähakse sama artikli lõigetes 2 ja 3 ette abi liigid (erandid), mis on siseturuga kokkusobivad või mida võib siseturuga kokkusobivaks lugeda. Erandid ei tähenda seda, et liikmesriikidel on õigus abi anda või muuta antavat abi enne sellest komisjonile teatamist. Komisjonil on ainuõigus otsustada, kas riigiabi kuulub artikli 107 lõike 2 ja 3 alla, kuid abi kokkusobivuse tõendamise kohustus on liikmesriigil.

Enne komisjonile riigiabi andmise loa taotluse (riigiabi teatise) esitamist ning riigiabi andmise loa saamist ei tohi liikmesriik riigiabi andmist alustada (ELTL artikkel 108), välja arvatud vähese tähtsusega abi ja grupierandiga hõlmatud riigiabi puhul. Nimetatud artikli kohaselt kontrollib komisjon ka kõiki olemasolevaid abikavasid ja võib teha otsuse, millega kohustatakse liikmesriiki lõpetama siseturuga kokkusobimatu abi andmine või muutma abi andmise tingimusi.

Riigiabi võib anda horisontaalsetel eesmärkidel ehk **horisontaalne riigiabi** (näiteks abi teadus- ja arendustegevuseks, abi väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele, keskkonnakaitseabi, tööhõiveabi, koolitusabi, abi kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks), regionaalarengu edendamiseks (**regionaalabi**), sektoraalsetel eesmärkidel ehk **sektoraalne riigiabi** (näiteks abi põllumajandussektorile, kalandussektorile ja transpordisektorile).

Euroopa Komisjoni grupierandi määruse (EL) 651/2014⁷ alusel antud abi erimärgistatud diislikütuse aktsiisisoodustuse vormis põllumajandussektorile ja kalandussektorile⁸ on

⁶ 19.07.2016 Euroopa Liidu Teatajas avaldatud riigiabi mõiste teatises käsitletakse põhjalikult riigiabi definitsiooni kõiki elemente Euroopa kohtute pretsedendiõiguse ja Euroopa Komisjoni otsustuspraktika alusel.

⁷ Komisjoni määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnustatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1), koos muudatustega.

⁸ Erimärgistatud diislikütuse aktsiisisoodustus kalandussektorile on määruse 651/2014 reguleerimisalas alates 01.07.2023.

ülevaates liigitatud horisontaalse riigiabi, täpsemalt keskkonnakaitseabi alla, sest nimetatud määruse keskkonnakaitseabi artiklit rakendatakse mitmele sektorile ja valdkonnale.

Põllumajandus- ja kalandussektoris kehtivad tulenevalt ELTL artiklist 42 riigiabi osas erireeglid, mistõttu osadele põllumajandus- ja kalandussektori toetustele ei kohaldata ELTL artikleid 107-109. Käesolev ülevaade sisaldab üksnes riigiabi ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses. Seetõttu ei kajasta ülevaade kõiki põllumajandus- ja kalandussektori toetusi (näiteks osa Eesti Maaelu Arengukava põllumajandussektori toetustest, Kalandusfondi rakenduskava toetused, otse- ja üleminekutoetused, turukorraldusmeetmed).

Grupierandiga hõlmatud riigiabi - riigiabi, mida antakse komisjoni järgmiste grupierandi määruste alusel: nr 651/2014, nr 702/2014⁹ ja nr 1388/2014¹⁰. Grupierandi määrustega kehtestab komisjon tingimused teatud liiki riigiabi andmiseks, tunnistades sellise riigiabi kokkusobivaks siseturuga ja vabastab seetõttu määruste alusel antava abi riigiabi andmise loa taotluse esitamisest.

Grupierandiga hõlmatud riigiabi kohta komisjon otsuseid ei tee, mistõttu riigiabi meetme grupierandi määrusega kokkusobivuse eest vastutab liikmesriik.

Üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamiseks antav abi on riigiabi, mida antakse Euroopa Komisjoni 20. detsembri 2011. a otsuse¹¹ alusel.

Väheste tähtsusega abi (horisontaalne väheste tähtsusega abi¹², põllumajandustoodete esmatootmiseks antav väheste tähtsusega abi¹³, kalandussektori ettevõtjatele antav väheste tähtsusega abi¹⁴, üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antav väheste tähtsusega abi¹⁵) ei loeta riigiabiks. Väheste tähtsusega abi on seotud abi ülemmääraga.

⁹ Komisjoni määrus (EL) nr 702/2014 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 193, 01.07.2014). Alates 01.01.2023 on määrus asendatud komisjoni määrusega (EL) 2022/2472, millega tunnistatakse teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamisel siseturuga kokkusobivaks ((ELT L 327, 21.12.2022).

¹⁰ Komisjoni määrus (EL) nr 1388/2014, millega tunnistatakse teatavat liiki abi kalandus- ja vesiviljelustoodete tootmise, töötlemise ja turustamisega tegelevatele ettevõtjatele Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamisel siseturuga kokkusobivaks (ELT L 369, 24.12.2014). Alates 01.01.2023 on määrus asendatud komisjoni määrusega (EL) 2022/2473, millega tunnistatakse teatavat liiki abi kalandus- ja vesiviljelustoodete tootmise, töötlemise ja turustamisega tegelevatele ettevõtjatele Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamisel siseturuga kokkusobivaks (ELT L 369, 24.12.2014); muudetud 23.07.2023.

¹¹ Komisjoni otsus Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi suhtes (ELT L 7, 11.01.2012).

¹² Komisjoni määrus (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist väheste tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013), muudatustega. Alates 1.01.2024 kehtib uus komisjoni määrus (EL) 2023/2831.

¹³ Komisjoni määrus (EL) nr 1408/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist väheste tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris (ELT L 352, 24.12.2013), koos muudatustega. Muudetud komisjoni määrusega (EL) 2023/2391, mis jõustub 25.10.2023.

¹⁴ Komisjoni määrus (EL) nr 717/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist väheste tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris (ELT L 190, 28.06.2014), pikendatud kuni 31.12.2023 komisjoni määrusega (EL) nr 2022/2514 ja kuni 31.12.2029 komisjoni määrusega (EL) 2023/2391.

¹⁵ Komisjoni määrus (EL) nr 360/2012 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava väheste tähtsusega abi suhtes (ELT L 114, 26.04.2012, lk 8-13), muudatustega; alates 1.01.2024 kehtib uus komisjoni määrus (EL) 2023/2832.

Vähese tähtsusega abi andmisest ei ole vaja komisjoni teavitada.

Abi vorm - riigiabi ja vähese tähtsusega abi võib anda erinevates vormides nagu toetus, sooduslaen, tagatis, kapitalisüst, maksuvabastus (s.h täielik või osaline maksuvabastus) jne.

Lühendid, mida ülevaates on kasutatud: EIS (Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus)¹⁶, EMKF (Euroopa Merendus- ja Kalandusfond), ETAG (Sihtasutus Eesti Teadusagentuur), INSA (Integratsiooni Sihtasutus), IVEK (Sihtasutus Ida-Viru Ettevõtluskeskus), KAM (Kaitseministeerium), KIK (Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus), KLIM (Kliimaministeerium¹⁷), kriisi riigiabi (COVID-19 ja TCF min TCTF riigiabi kokku); KULKA (Eesti Kultuurkapital), KUM (Kultuuriministeerium), kultuuriabi (abi kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks), Lääne-Nigula VV (Lääne-Nigula Vallavalitsus), MAK (Eesti Maaelu Arengukava), MES (Maaelu Edendamise Sihtasutus), MKM (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium), MTA (Maksu- ja Tolliamet), Narva LAÖA (Narva Linna Arenduse ja Ökonoomika Amet), PRIA (Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet), PTA (Põllumajandus- ja Toiduamet), RAM (Rahandusministeerium), Rapla VV (Rapla Vallavalitsus), REM (Regionaal- ja Põllumajandusministeerium¹⁸), RTK (Riigi Tugiteenuste Keskus), Rõuge VV (Rõuge Vallavalitsus), SA Eesti Filmi Instituut/EFI (Sihtasutus Eesti Filmi Instituut), SA Tallinna INK (Sihtasutus Tallinna Ettevõtlusinkubaatorid), TLN KKA (Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet), TLN Strateegiakeskus (Tallinna Strateegiakeskus), SIM (Siseministeerium), Tallinna KSA (Tallinna Kultuuri- ja Spordiamet), TalTech (Tallinna Tehnikaülikool), TLN Linnakantselei (Tallinna Linnakantselei), Tartu LV (Tartu Linnavalitsus), TEHNOPOL (Sihtasutus Tallinna Teaduspark TEHNOPOL), TTJA (Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet), VKE (väikese ja keskmise suurusega ettevõtja), üldmajandushuvi vähese tähtsusega abi (üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamiseks antav vähese tähtsusega abi).

1.2. Riigiabi reeglite ajakohastamine Euroopa Liidus. COVID-19 ja Ukraina sõja mõju.

2019. aastal algatas komisjon kehtivate riigiabi reeglite nn **toimivuskontrolli** (i.k *fitness check*). Selleks avaldas komisjon *on-line* küsimustikud ja koostas eraldiseisvad suunatud küsimustikud erinevate riigiabialaste õigusaktide muutmise vajaduse kohta.

Järgnevalt on loetletud toimivuskontrolli tulemusel 2023. ja 2024. aastal uuendatud ja vastu võetud või hetkel uuendamisel olevad komisjoni õigusaktid.

01.07.2023 jõustusid komisjoni üldise **grupierandi määruse (EL) nr 651/2014 muudatused**¹⁹, mille peamine eesmärk on toetada, lihtsustada ja kiirendada rohe- ja digipöört EL-is. Lisaks pikendati määruse kehtivust kuni 31.12.2026.

¹⁶ EAS ja SA KredEx ühinesid, alates 2022 on ühendatud juriidiline nimi Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (EIS). Käesolevas ülevaates EASi ja KredExi andmed summeeritud ja toodud EISi all.

¹⁷ Kuni 1. juulini 2023. a kandis ministeerium nime Keskkonnaministeerium.

¹⁸ Kuni 1. juulini 2023. a kandis ministeerium nime Maaeluministeerium.

¹⁹ **Komisjoni määrus (EL) 2023/1315**, millega muudetakse määrust (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks, ning määrust (EL) 2022/2473, millega tunnistatakse teatavat liiki abi kalandus- ja vesiviljelustoodete tootmise, töötlemise ja turustamisega tegelevatele ettevõtjatele Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamisel siseturuga. Määrus (EL) 2023/1315 oli komisjoni poolt heaks kiidetud ja kehtestatud 19.03.2023. Konsolideeritud versioon määruse (EL) nr 651/2014 kõigi muudatuste kohta on leitav [siit](#).

Grupierandi määruse (EL) nr 651/2014 peamised muudatused:

- Suurendati ja lihtsustati keskkonnakaitse ja energeetika valdkonnas antava abi võimalusi, muu hulgas selleks, et toetada taastuvenergia kasutuselevõttu, dekarboniseerimisega seotud projekte, keskkonnahoidlikku liikuvust ja elurikkust. Samuti hõlbustatakse investeerimist saastevabasse vesinikku ja energiatõhususe suurendamisse.
- Lihtsustati mitme liikmesriigi abisaajaid hõlmavate teadus- ja arendusprojektide läbiviimist ning suurendati sellise riigiabi osakaalu ja abist teatamise künniseid. Sellisteks projektideks võivad olla näiteks väiksemahulised üleeuroopalist huvi pakkuvad tähtsad projektid teadus- ja arendustegevuse valdkonnas.
- Laiendati sektoritevahelise koolituse ja ümberõppe võimalusi, vabastades teatamiskohustusest koolituseks antava abi, mis jääb alla 3 miljoni euro.
- Lisati võimalus anda määruse alusel riigiabi abimeetmetele, millega liikmesriigid saavad reguleerida energiahindu (näiteks elektrienergia, gaasi ja maagaasist või elektrienergiast toodetud soojuse hindu).
- Keskkonnakaitseks antava riigiabi ja teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi puhul suurendati oluliselt abist teatamise künniseid.
- Selgitati ja lihtsustati väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKE) ja idufirmadele antava riskifinantseerimisabi võimalusi, samuti InvestEU fondist toetatavate finantstoodete võimalusi.
- Suurendati ka muudel eesmärkidel antavast riigiabist teatamise künniseid.
- Määruse sätted viidi kooskõlla uute kliima-, keskkonnakaitse- ja energiaalase riigiabi suunistega, lairibavõrkude jaoks antava riigiabi suunistega, regionaalabi suunistega, riskifinantseerimisabi suunistega ja teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi raamistikuga.

4.10.2023 avaldas Euroopa Komisjon **määruse (EL) 2023/2391²⁰**, millega muudeti **vähese tähtsusega abi määrusi (EL) nr 717/2014, (EL) nr 1407/2013, (EL) nr 1408/2013 ja (EL) nr 360/2012**. Määruste peamised muudatused seisnesid selles, et kehtiva määruse (EL) nr 717/2014 kohaldamisalast jäeti välja kalapüügi- ja vesiviljelustoodete töötlemise ja turustamisega seotud tegevused. Need tegevused lisati määruse (EL) nr 1407/2023 reguleerimisalasse. Lisaks kohaldamisala muutmisele tõsteti kalanduse vähese tähtsusega abi ülemmäära 30 000 eurolt 40 000 euroni (juhul, kui liikmesriigil on olemas vähese tähtsusega abi avalik register). Määruse (EL) nr 717/2014 kehtivust pikendati kuni 31.12.2029.

29.11.2023 avaldas Euroopa Komisjon **teatise**, millega pikendas **raskustes** olevatele ettevõtjale antava riigiabi suuniste²¹ kehtivusaega kuni 31. detsembrini 2025.

16.12.2023 avaldas Euroopa Komisjon **vähese tähtsusega abi määruse (EL) 2023/2831²²**. Uus määrus asendas vähese tähtsusega abi **määruse (EL) nr 1407/2013** (edaspidi ka *VTÄ määrus*), mis kaotas kehtivuse 31. detsembril 2023. Uue määruse kohaselt on vähese tähtsusega abi ülemmääraks **300 000 eurot** (enne 200 000 eurot) ettevõtja kohta mis tahes kolme aasta

²⁰ **Komisjoni määrus (EL) 2023/2391**, millega muudetakse määrusi (EL) nr 717/2014, (EL) nr 1407/2013, (EL) nr 1408/2013 ja (EL) nr 360/2012 seoses kalapüügi- ja vesiviljelustoodete töötlemiseks ja turustamiseks antava vähese tähtsusega abiga ning määrust (EL) nr 717/2014 seoses ühele ettevõtjale antava vähese tähtsusega abi kogusumma, kohaldamisaja ning muude küsimustega. Komisjoni määrus (EL) 2023/2391 jõustus 25.10.2023.

²¹ **Suunised** raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta (ELT C 249/1, 31.7.2014).

²² **Komisjoni määrus (EL) 2023/2831**, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes. Komisjoni määrus (EL) 2023/2831 jõustus 01.01.2024.

jooksul. Lisaks tekib 2026. aastast kohustus kanda vähese tähtsusega abi käsitlev teave liikmesriigi või ELikeskregistrisse²³. Liikmesriigid, kes kasutavad oma liikmesriigi keskregistrit, peavad alates 2027. aastast esitama komisjonile koondandmed²⁴ eelmisel aastal antud vähese tähtsusega abi kohta iga aasta 30. juuniks. Maanteetranspordiettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi madalam ülemmäär on kaotatud ja ka neile hakkas kehtima ülemmäär 300 000 eurot. Uus VTA määrus kehtib 01.01.2024 kuni 31.12.2030.

16.12.2023 avaldas Euroopa Komisjon nn **üldhuviteenuste** vähese tähtsusega abi **määruse (EL) 2023/2832**²⁵. Uus määrus asendab **komisjoni üldhuviteenuste VTA määruse (EL) nr 360/2012**, mis kaotas kehtivuse 31.12.2023. Peamised muudatused võrreldes kehtiva määrusega on üldhuviteenuste VTA piirmäära tõstmine **700 000 euron**i (enne 500 000 eurot) ettevõtja kohta mis tahes kolme aasta jooksul, lisati ühe ettevõtja mõiste ja kohustus kanda alates 2026. aastast vähese tähtsusega abi käsitlev teave liikmesriigi või EL keskregistrisse. Liikmesriigid, kes kasutavad oma liikmesriigi keskregistrit, peavad alates 2027. aastast esitama komisjonile koondandmed eelmisel aastal antud üldhuviteenuste vähese tähtsusega abi kohta iga aasta 30. juuniks. Uus üldhuviteenuste VTA määrus kehtib 01.01.2024 kuni 31.12.2030.

07.06.2024 avaldas Euroopa Komisjon **määruse (EL) 1408/2013** muutmise esimese eelnõu. Eelnõu peamised muudatused on seotud inflatsiooniga kohandumisega:

1. põllumajandusliku vähese tähtsusega abi ülemmäär ettevõtja kohta tõstetakse 37 000 eurole (praegu 25 000 eurot);
2. riiklik ülempiir tõstetakse 20,22 miljoni euron

Lisaks on eesmärgiks määrus (EL) nr 1408/2013 vastavusse viia horisontaalse vähese tähtsusega abi määrusega (EL) 2023/2831:

3. vähese tähtsusega abi ülemmäärast kinnipidamisel võetakse arvesse ajavahemik kolm aastat kolme majandusaasta asemel;
4. järelevalve ja aruandluse laiendamine – kohustus kanda alates 2026. aastast vähese tähtsusega abi käsitlev teave liikmesriigi või EL keskregistrisse. Liikmesriigid, kes kasutavad oma liikmesriigi keskregistrit, peavad alates 2027. aastast esitama komisjonile koondandmed eelmisel aastal antud vähese tähtsusega abi kohta iga aasta 30. juuniks.

Määruse (EL) nr 1408/2013 kehtivusaega on plaanis pikendada kuni 31.12.2032.

18.10.2024 avaldas Euroopa Komisjon määruse (EL) **1408/2013** muutmise teise eelnõu, mille kohaselt põllumajandusliku vähese tähtsusega abi ülemmäär ettevõtja kohta tõstetakse juba **42 000 euron**i ja aruandlusnõuetest tuleneva koormuse vähendamiseks ei nõua komisjon enam sektori ülempiiri jälgimist.

18.06.2024 algatas Euroopa Komisjon avaliku konsultatsiooni ja kutsus kõiki huvitatud isikuid avaldama arvamust tulevikus raudtee-ettevõtjatele antava riigiabi suuniseid asendavate **maismaa- ja mitmeliigilise transpordi eeskirjade eelnõu** kohta ja **transpordi grupierandi uue määruse eelnõu** kohta. Üheskoos hakkavad need kaks moodustama maismaatranspordile antava riigiabi reeglistiku.

²³ Eestis töötab riigiabi ja vähese tähtsusega abi register aastast 2009. aastast.

²⁴ Koondandmete hulgas on abisaajate arv, antud vähese tähtsusega abi kogusumma ja antud vähese tähtsusega abi summa sektorite kaupa (vastavalt NACE klassifikaatorile).

²⁵ Komisjoni määrus (EL) 2023/2832 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutatavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes. Muudetud 2024. aastal, vt *corrigendum* 2024/90320. Määruse konsolideeritud versioon on leitav siit.

Pressiteade eelnõude kohta on leitav [siit](#). Läbivaadatud suunised ja uus transpordi grupierandi määrus on komisjonil kavas vastu võtta 2025. aasta lõpuks.

Kriisi riigiabi meetmed - arvestades ühiskonnas aset leidnud sündmuseid, kehtestas Euroopa Komisjon aastatel 2020 kuni 2023 lisaks plaanilistele eelnõudele ajutised kriisiabi raamistikud. Seoses COVID-19 pandeemiaga võttis komisjon 19. märtsil 2020. a vastu COVID-19 ajutise raamistiku²⁶, mille abil said liikmesriigid kasutada majanduse toetamiseks COVID-19 pandeemia kontekstis paindlikumaid riigiabi reegleid. Ajutine raamistik kehtis 2022. aasta juuni lõpuni. Erandina sai kuni 30.06.2023 ümber kujundada või konverteerida raamistiku alusel garantiide või laenudena antud abi ning kehtestada kuni 31.12.2022 uusi meetmeid, millega toetatakse kestliku taastumise investeeringuid. Viimase otsuse Eesti kohta COVID-19 ajutise raamistiku alusel tegi komisjoni 2022. aastal.

Seoses Venemaa 24.02.2022 kallaletungiga Ukrainale võttis Euroopa Komisjon 23.03.2022. vastu raamistiku (TCF ehk Ukraina kriisiabi raamistik)²⁷ ajutiste riigiabi meetmete kohta, mille eesmärk on toetada ELis tegutsevaid ettevõtjaid, keda mõjutavad Venemaa sõjaline agressioon ja/või selle tagajärjed.

TCFi muudeti [20. juulil 2022](#), [28. oktoobril 2022](#) (sh seoses kõrgete energiahindadega), [09. märtsil 2023](#) (uuendatud raamistiku lühipealkirjaks sai TCTF²⁸) ja [20. novembril 2023](#) (selle muudatusega pikendati jaotiste 2.1 ja 2.4 kehtivust kuni 30.06.2024 ja suurendati jaotise 2.1 piirmärsid).

Viimati muudeti TCTFi 2. mail 2024 – selle muudatusega otsustas komisjon kuni 31. detsembrini 2024 pikendada raamistiku jaotise 2.1 kohaldamist põllumajandussaaduste esmatootmise, kalandus- ja vesiviljelussektori suhtes. Pikendamine ei toonud kaasa piiratud abisummadele kehtestatud ülemmäära suurendamist. Põllumajandussektoris võivad liikmesriigid endiselt anda kriisist või järgnevatest sanktsioonidest ja vastusanktsioonidest, mõjutatud ettevõtjale kuni 280 000 eurot ning kalandus- ja vesiviljelussektoris 335 000 eurot.

TCTFi viimane versioon võimaldab liikmesriikidel anda riigiabi järgmiste jaotiste alusel:

- 1) piiratud abisummad vastavalt TCTF jaotisele **2.1**. Sellist abi antakse mis tahes vormis kuni 280 000 eurot põllumajandussektoris tegutseva ettevõtja kohta ja kuni 335 000 eurot kalandus- või vesiviljelussektoris tegutseva ettevõtja kohta ning kuni 2,25 miljonit eurot ettevõtja kohta kõigis muudes sektorites. Esimesel kahel juhul antakse abi kuni **31. detsembrini 2024**, kolmandal oli võimalik abi anda kuni 30. juunini 2024;
- 2) *Abi kõrgete energiahindade kompenseerimiseks vastavalt TCTF jaotisele 2.4 – seda abi oli võimalik anda kuni 30. juunini 2024. Abi hüvitab ettevõtetele ja eelkõige suurtele energiakasutajatele osaliselt täiendavad kulud, mis on tekkinud gaasi- ja elektri hinna erakordsest tõusust.*
- 3) abi taastuenergia kasutuselevõttu kiirendavate meetmete alusel vastavalt TCTF jaotisele **2.5**. Võib luua kavad investeeringuteks kõigisse taastuenergiaallikatesse, sealhulgas taastuallikatest toodetavasse vesinikku, biogaasi ja biometaan, ladustamisse ja taastuvküttesse (sh soojuspumbad), kasutades selleks võistupakkumist,

²⁶ COVID-19 ajutise raamistiku mitteametlikud konsolideeritud versioonid on leitavad [siit](#) ning muudatused eraldiseisvate aktidena on leitavad [komisjoni kodulehelt](#).

²⁷ Temporary Crisis Framework.

²⁸ Temporary Crisis and Transition Framework.

lisades piisavad kaitsemeetmed võrdsete tingimuste kaitseks. Abi võib anda kuni **31. detsembrini 2025**. Pärast seda kuupäeva kohaldatakse taastuvenergia toetamiseks tavalisi riigiabi eeskirju, eeskätt kliima-, keskkonnakaitse- ja energiaalase riigiabi suuniste vastavaid sätteid.

- 4) abi selliste meetmete alusel, mis hõlbustavad tööstusprotsesside süsinikdioksiidiheite vähendamist, vastavalt TCTF jaotisele **2.6**. Energiavarustuse mitmekesistamise kiirendamiseks võib toetada investeeringuid järkjärguliseks fossiilkütustest loobumiseks, eelkõige elektrifitseerimise, energiatõhususe ning teatavatele tingimustele vastava saastevaba ja elektripõhise vesiniku kasutamisele ülemineku kaudu, mis tähendab avaramaid võimalusi toetada tööstuse süsinikdioksiidiheite vähendamist tänu vesinikupõhiste kütuste kasutuselevõtule. Abi võib anda kuni **31. detsembrini 2025**. Pärast seda kuupäeva kohaldatakse energiavarustuse mitmekesistamise kiirendamiseks tavalisi riigiabi eeskirju, eeskätt kliima-, keskkonnakaitse- ja energiaalase riigiabi suuniste vastavaid sätteid.
- 5) abi selliste meetmete alusel, millega kiirendatakse veelgi investeeringuid kliimanetraalsele majandusele ülemineku seisukohast olulistesse sektoritesse, vastavalt TCTF jaotisele **2.8**. Sellised meetmed võimaldavad anda investeerimistoetust strateegiliste seadmete, nimelt akude, päikesepaneelide, tuuleturbiinide, soojuspumpade, elektrolüüsiseadmete ning süsinikdioksiidi kogumise, kasutamise ja säilitamise seadmete tootmiseks ning peamiste koostisosade ja vajalike kriitilise tähtsusega toorainete tootmiseks ja ringlussevõtuks. Abi võib anda kuni **31. detsembrini 2025**.

TCTF puhul kehtib Euroopa Komisjonis kiirendatud menetlus liikmesriikide esitatud riigiabi loa taotluste läbivaatamisel ja otsuste tegemisel.

Käesoleva ülevaate koostamise ajaks on Euroopa Komisjon teinud TCF ja TCTF alusel Eesti abimeetmete kohta kümme heakskiitvat otsust.

2023. a ja 2024. a komisjoni otsused on kajastatud käesoleva ülevaate osas 1.4.

1.3. Riigiabi aruandluskohustus Euroopa Komisjoni ees

Vastavalt komisjoni määrusele (EÜ) nr 794/2004 esitab Eesti komisjonile abi andjatelt saadud andmete põhjal iga aasta 30. juuniks andmed eelmisel aastal antud riigiabi kohta. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium esitab andmed põllumajanduse sektoris ning osaliselt metsandussektoris antud riigiabi kohta ning Rahandusministeerium koondandmed ülejäänud valdkondades antud riigiabi kohta. Aruandlus on väljamaksete põhine.

Kliimaministeerium esitab informatsiooni raudteetranspordi dotatsioonide kohta.

Komisjon koondab liikmesriikide esitatud andmed nn tulemustabeliks (*scoreboard*).

1.4. Statistika Eesti poolt Euroopa Komisjonile esitatud riigiabi teatiste ja grupierandi teatiste kohta

2023. aastal esitas Eesti komisjonile 5 **riigiabi teatist**, sh 4 riigiabi andmiseks TCFC ajutise kriisiabi raamistiku alusel ja 1 riigiabi teatis meretranspordi suuniste²⁹ alusel:

²⁹ Community guidelines on State aid to maritime transport (OJ C 13, 17.1.2004, p. 3–12).

- 1) [State Aid SA.106614\(2023/N\)](#) - *Estonia TCTF: Exceptional support for agricultural and food producers*³⁰;
- 2) [State Aid SA.108671 \(2023/N\)](#) - *Estonia TCTF: Support for investments in the food industry to ensure security of energy supply 2023*³¹;
- 3) [State Aid SA.109165 \(2023/N\)](#) - *Estonia TCTF-RRF: Support for investments to ensure security of energy supply (EBIA)*³²;
- 4) [State Aid SA.110542 \(2023/N\)](#) – *Estonia TCTF: Prolongation of and amendments to the scheme SA.109165*³³;
- 5) [State aid SA.110032 \(2023/N\)](#) – *Estonia Amendments and prolongation of case SA.57541 – Support for international passenger shipping*³⁴.

Grupierandi teatise on Eesti esitanud **2023.** aastal kokku 59. Komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 alusel esitati 51 grupierandi teatist erinevate abikavade ja üksikabi kohta, komisjoni määruse (EL) nr 2022/2472³⁵ alusel on esitatud 7 grupierandi teatist ja komisjoni määruse (EL) nr 2022/2473³⁶ alusel üks grupierandi teatis.

2024. aastal esitas Eesti komisjonile 5³⁷ **riigiabi teatist**: riigiabi andmiseks TCTF ajutise kriisiabi raamistiku alusel, nn IPCEI³⁸ teatise alusel ja komisjoni suuniste põllumajandussektoris antava riigiabi kohta³⁹ alusel, samuti Eesti regionaalkaardi muutmise kohta STEPi⁴⁰ projektide puhul regionaalabi suuniste⁴¹ alusel.

- 1) [State Aid SA.112221 \(2024/N\)](#) – *Estonia TCTF and RRF: Support for connection to the transmission and distribution networks of renewable electricity generating installations in industrial sites*⁴²;
- 2) [State Aid SA.104442 \(2024/N\)](#) - *IPCEI Hydrogen Mobility and Transport – ESTONIA*⁴³;
- 3) Riigiabi SA.115637 (2024/N) – *Eesti: Perioodi 2023-2027 kvaliteedikava raames toodetud toodete teavituse- ja müügiedenduse toetus*⁴⁴;

³⁰ Komisjon tegi otsuse 07.07.2023.

³¹ Komisjon tegi otsuse 31.07.2023.

³² Komisjon tegi otsuse 18.09.2023.

³³ Komisjon tegi otsuse 15.12.2023.

³⁴ Komisjon tegi otsuse 18.12.2023.

³⁵ [Komisjoni määrus \(EL\) 2022/2472](#), millega tunnistatakse teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamisel siseturuga kokkusobivaks (ELT 21.12.2022, L327/1).

³⁶ [Komisjoni määrus \(EL\) 2022/2473](#), millega tunnistatakse teatavat liiki abi kalandus- ja vesiviljelustoodete tootmise, töötlemise ja turustamisega tegelevatele ettevõtjatele Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamisel siseturuga kokkusobivaks (ELT 21.12.2022, L327/82).

³⁷ Riigiabi teatiste arv 19.11.2024 seisuga.

³⁸ [Komisjon teatis](#) - Kriteeriumid, mis võimaldavad analüüsida üleeuroopalist huvi pakkuvate tähtsate projektide elluviimise toetamiseks antava riigiabi kokkusobivust siseturuga (ELT C 528/10, 30.12.2021).

³⁹ [Komisjoni teatis](#) Suunised põllumajandus- ja metsandussektoris ning maapiirkondades antava riigiabi kohta (ELT 21.12.2022, C 485/1), konsolideeritud versioon.

⁴⁰ *Strategic Technologies for Europe Platform*.

⁴¹ [Komisjoni teatis](#) - Regionaalabi suunised (ELT 29.4.2021, C 153/1); [Komisjoni teatis](#), millega täiendatakse regionaalabi suuniseid seoses Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvormiga (STEP) (ELT C/2024/3516, 3.6.2024).

⁴² Komisjon tegi otsuse 06.05.2024.

⁴³ Komisjon tegi otsuse 28.05.2024; otsus ei ole veel avalik.

⁴⁴ Komisjon tegi otsuse 04.10.2024; otsus ei ole veel avalik.

- 4) [Riigiabi SA.115761 \(2024/N\)](#) – Eesti, Eesti regionaalabi kaardi (1. jaanuar 2022 – 31. detsember 2027) muutmine – STEPi määruse kohaldamisalasse kuuluvate investeeringute jaoks ette nähtud abi kõrgem ülemmäär⁴⁵;
- 5) SA.114440(2024/N) - TCTF: Estonian offshore wind support measure⁴⁶.

Grupierandi teatise on Eesti esitanud 2024. aastal kokku 66⁴⁷. Komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 alusel esitati 62 grupierandi teatist erinevate abikavade ja üksikabi kohta ning komisjoni määruse (EL) nr 2022/2472⁴⁸ alusel on esitatud 4 grupierandi teatist.

⁴⁵ Komisjon tegi otsuse 03.10.2024.

⁴⁶ Menetluses Euroopa Komisjonis.

⁴⁷ Grupierandi teatiste arv 19.11.2024 seisuga.

⁴⁸ Komisjoni määrus (EL) 2022/2472, millega tunnistatakse teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamisel siseturuga kokkusobivaks (ELT 21.12.2022, L327/1).

2. RIIGIABI

2.1. Riigiabi kogumaht Euroopa Liidus

Komisjoni viimane riigiabi aruanne (*State Aid Scoreboard 2023* ehk nn tulemustabel, avaldatud komisjoni poolt 9. aprillil 2024) sisaldab andmeid **2022. aastal** Euroopa Liidus antud riigiabi kohta.

Tulemustabeli kohaselt anti 2022. aastal ELi liikmesriikides riigiabi 228 miljardit eurot (v.a raudteedotatsioonid ja üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamiseks antud riigiabi), mis moodustas 1,4% Euroopa Liidu liikmesriikide 2022. a SKP-st ja oli 34,8% vähem kui 2021. aastal (349,7 miljardit eurot). COVID-19 riigiabi moodustas 2022. a riigiabi kogusummast 76,65 miljardit eurot ehk 33,6% (0,48% ELi 2022. a SKP-st) ja nn Ukraina ajutise kriisiabi raamistiku alusel antud riigiabi 39,33 miljardit eurot ehk 17% (0,25% ELi SKP-st). Muude riigiabimeetmete raames andsid ELi liikmesriigid 112 miljardit eurot, mis vastab 0,7%-le ELi 2022. aasta SKPst ja moodustab ca 49% kogu antud riigiabist.

Vastavalt tulemustabelile anti riigiabi Eestis 0,3 miljardit eurot, millest COVID-19 riigiabi moodustas 17,8 miljonit eurot ehk 5,4% Eestis antud riigiabi kogumahust. Ukraina ajutise kriisiabi raamistiku alusel anti Eestis 3,7 miljonit eurot ehk 1,1% Eesti antud riigiabi kogumahust.

Kõige rohkem riigiabi 2022. aastal andis Saksamaa – 73,67 miljardit eurot ehk 32,3% kogu ELi liikmesriikide riigiabi kogumahust

Täpsem ülevaade 2022. aastal Euroopa Liidus antud riigiabi mahtudest ja riigiabi osakaaludest SKP-st on kättesaadav Euroopa Komisjoni Konkurentsi Peadirektoraadi [kodulehelt](#)⁴⁹.

2.2. Riigiabi kogumaht Eestis

Eestis antud riigiabi kogumaht 2023. aastal oli 365 702,1 tuhat eurot ja 2022. aastal 390 157,9 tuhat eurot⁵⁰ (vt tabel 1).

Riigiabi kogumahus kajastub:

- 1) horisontaalne riigiabi;
- 2) regionaalabi;
- 3) sektoraalne riigiabi:
 - a. põllumajandussektorile antav abi (abi põllumajandustoodete esmatootmise tegevuste toetamiseks ning teatud metsandustegevuste toetamiseks);
 - b. kalandussektorile antav abi;
 - c. transpordisektorile antav abi;
 - d. telekommunikatsiooni sektorile antud abi;
- 4) riigiabi üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamiseks;
- 5) COVID-19 riigiabi;
- 6) TCF ja TCTF riigiabi.

Riigiabi kogumahus ei ole arvestatud toetusi raudteesektorile (raudtee dotatsioonid).

⁴⁹ Eesti kohta vt täpsemalt tulemustabeli lk 181-185.

⁵⁰ Summade arvutamine: täiseurodes summad abimeetmete lõikes on ümber arvutatud tuhandetesse ja seejärel ümardatud funktsiooniga “round” ühe kohani pärast koma.

Muudatused 2022. aasta riigiabi andmetes võrreldes 2022. aasta ülevaatega: 2022. a riigiabi mahtu kokku on käesolevas ülevaates suurendatud 2 586,5 tuhat eurot kriisi riigiabi, sektoraalse (merendussektor) ja horisontaalse riigiabi abi arvelt. Täpsem informatsioon 2022. horisontaalse riigiabi muudatuste kohta on toodud käesoleva ülevaate osas 2.3.

Tabel 1. Eestis antud riigiabi kogumaht absoluut- ja suhtarvudes 2022-2023

	2022	2023
Riigiabi kokku		
- tuhat eurot	390 157,9	365 702,1
- osakaal SKP-s ⁵¹ (%)	1,07	0,96

Võrreldes 2022. aastaga vähenes 2023. aastal antud riigiabi kogumaht Eestis 24 455,8 tuhat eurot ning riigiabi osakaal SKP-s 0,11 protsendipunkti võrra. Muudatused on tingitud eelkõige COVID-19 riigiabi mahu vähenemisest.

Ilma kriisi riigiabita (COVID-19 ja TCF ning TCTF riigiabi) kasvas riigiabi maht 7 847,3 tuhat eurot (vt tabel 2).

Tabel 2. Eestis antud riigiabi kogumaht 2022-2023 (tuhat eurot)

	2022	2023	+, -
1. Horisontaalne riigiabi	270 387,7	286 892,0	+16 504,3
2. Regionaalabi	14 861,7	27 232,8	+12 371,1
3. Sektoraalne riigiabi	25 140,9	20 607,8	-4 533,1
4. Riigiabi üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamiseks	29 620,8	13 125,8	-16 495,0
Kokku riigiabi	340 011,1	347 858,4	+7 847,3
5. Kriisi riigiabi	50 146,8	17 843,7	-32 303,1
KOKKU	390 157,9	365 702,1	-24 455,8

Arvestamata kriisi riigiabi, toimusid 2023. a riigiabi kogumahus võrreldes 2022. aastaga järgmised muudatused: horisontaalsetel eesmärkidel antud riigiabi suurenes 16 504,3 tuhat eurot, regionaalabi kasvas 12 371,1 tuhat eurot, sektoraalne riigiabi vähenes 5 533,1 tuhat eurot ja abi üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamiseks vähenes 16 495,0 tuhat eurot.

Lisas I on toodud riigiabi kogumahu jaotus tuhandetes eurodes abi vormide järgi.

Ilma kriisi riigiabita anti 2023. aastal riigiabi toetuse vormis 305 037,6 tuhat eurot ehk 87,7% riigiabi üldmahust, selles vormis antud abi osakaal jäi 2022. aasta tasemele. Absoluutarvudes kasvas toetuste maht võrreldes 2022. aastaga 6 990,9 tuhat eurot. Maksuvabastuse ja maksusoodustuse vormis antud riigiabi maht moodustas 2023. aastal 36 538,6 tuhat eurot ehk 10,5% riigiabi kogumahust.

Aktsiakapitali suurendamise vormis (riskikapital) anti riigiabi 6 282,2 tuhat eurot. Laenu ja tagatise vormis riigiabi 2023. aastal ei antud.

⁵¹ SKP 2023. aastal 38 187,8 mln eurot, SKP 2022. aastal 36 442,8 mln eurot. Jooksevhindades, sesoonselt ja tööpäevade arvuga korrigeerimata.

Koos kriisiabiga moodustas 2023. aastal antud toetuste maht 318 881,3 tuhat eurot ehk 87,2% riigiabi üldmahust. Maksuvabastuse ja maksusoodustuse vormis antud riigiabi osakaal kasvas 2023. aastal 9,2%-st 10,0%-ni, sellist abi anti 2023. aastal 36 538,6 tuhat eurot. Laenude osakaal on kasvanud, moodustades 2023. aastal 1,1% riigiabi kogumahust (2022. aastal oli sama näitaja 0,5% riigiabi kogumahust) ja riskikapitali riigiabi osakaal on kasvanud 1,5%-st 1,7 %-ni.

2.3. Horisontaalne riigiabi ja regionaalabi⁵²

Muudatused võrreldes 2022. aasta ülevaatega: 2022. a horisontaalset riigiabi mahtu kokku on käesolevas ülevaates suurendatud 118,1 tuhat eurot EIS teadus- ja arendustegevusabi abimeemete arvel.

2023. aastal anti horisontaalset riigiabi 286 892,0 tuhat eurot (vt tabel 3).

Sellest summast moodustas suurima osa keskkonnakaitseabi 124 118,6 tuhat eurot ehk 43,3% (2022. aastal 51,0%). Analoogselt 2022. aastaga oli 2023. aastal teisel kohal abi kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks 103 233,5 tuhande euroga (36,0% horisontaalse riigiabi mahust). 2022. aastal oli sellise abi maht 87 151,7 tuhat eurot ehk 32,2% horisontaalse riigiabi mahust. Kolmandal kohal on teadus- ja arendustegevusabi 42 118,5 tuhande euroga (14,7% horisontaalse riigiabi mahust).

Keskkonnakaitseabi antakse Eestis toetuse ning maksuvabastuse ja -soodustuse vormis. Sellist abi andsid 2023. aastal Elering AS, PRIA, KIK ja KLIM – 2023. aastal olid nende andjate abi summad vastavalt 85 251,2 tuhat eurot, 26 271,7 tuhat eurot, 6 534,7 tuhat eurot ja 6 061,0 tuhat eurot, moodustades vastavalt 68,7%, 21,2%, 5,3% ja 4,8% keskkonnakaitseabi üldmahust.

Kultuuriabi andsid 2023. aastal peamiselt Kultuuriministeerium, SA Eesti Filmi Instituut, RTK, Eesti Kultuurkapital, Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet, Tallinna Kultuuri- ja Spordiamet ning Muinsuskaitseamet.

Teadus- ja arendustegevusabi anti 2023. aastal 42 118,5 tuhat eurot, mis on 15 625,5 tuhat eurot rohkem kui 2022. aastal. Teadus- ja arendustegevusabi andjateks on jätkuvalt EIS (94,4% teadus- ja arendustegevusabi kogumahust), RTK ja Kaitseministeerium ning uueks abi andjaks on TalTech. Suurimad maksed tehti EISI ettevõtjate rakendusuuringute ja tootearenduse programmidest, ettevõtte arenguprogrammist, „GREEN ICT“ ja ettevõtete digipöörde toetuse programmist ning IPCEI projektile Hy2Tech.

Riigiabi spordi- ja mitmeotstarbelisele vaba aja veetmise taristule andsid 2023. aastal Kultuuriministeerium, RTK ja Tartu Linnavalitsus, kokku maksti möödunud aastal 10 257,7 tuhat eurot. Sellest abi liigist oli 5 359,4 tuhat eurot ehk 52,2% RTK toetused erinevatest meetmetest.

Kohalikule taristule anti abi võrreldes 2022 aastaga tunduvalt vähem - 2023. aastal maksti toetusi summas 185,5 tuhat eurot, KIKi biometaaani transpordisektoris tarbimise toetamise meetmest (2022. aastal oli kohalikule taristule antud abi kokku 3 292,7 tuhat eurot).

⁵² Regionaalabi võib anda piirkondades, kus elatustase on erakordselt madal või kus valitseb tõsine tööpuudus võrreldes EL keskmiste näitajatega. Vastavalt regionaalabi suuniste I lisale kuulub Eesti alates 1.01.2022 ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikele 3 punkti c kohaste piirkondade hulka.

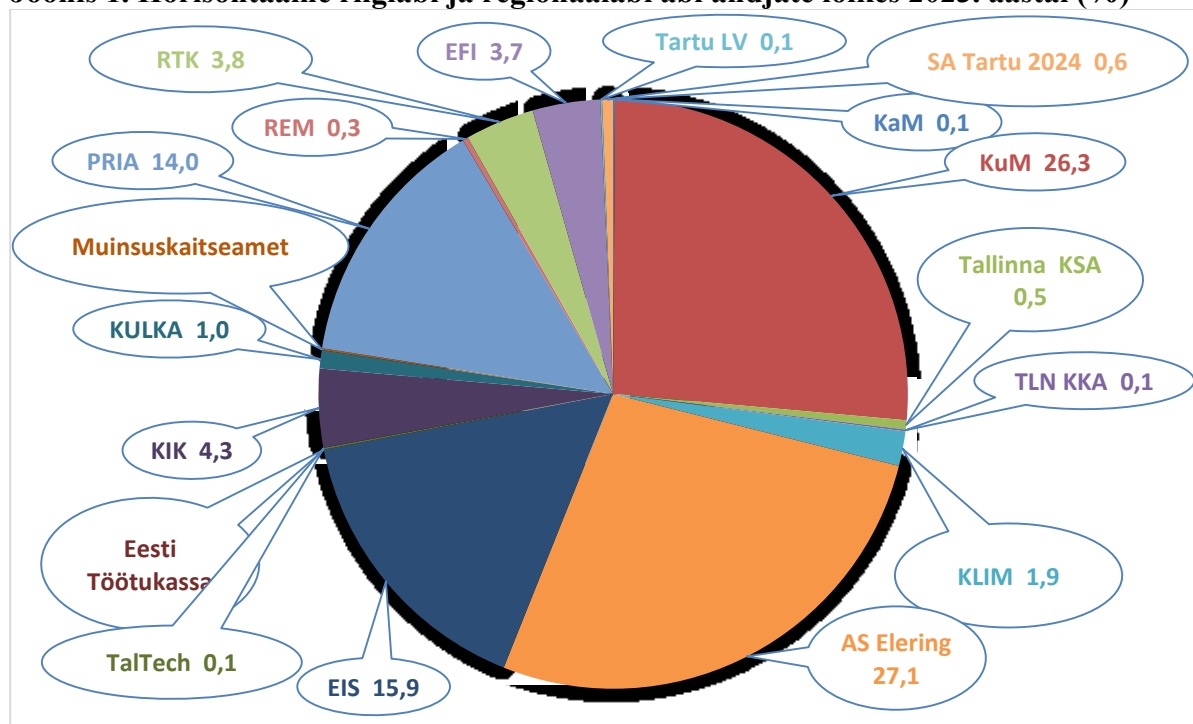
Regionaalabi anti 2023. aastal 27 232,8 tuhat eurot, mis on 12 371,1 tuhat eurot ehk 83,2% rohkem kui 2022. aastal Regionaalabi andjad 2023. aastal olid PRIA, KIK, EIS ja RTK (vastavalt 65,2%, 25,2%, 8,6% ja 1,0% regionaalabi mahust). Regionaalabi kasvu mõjutasid peamiselt väljamaksete suurendamine PRIA investeeringute meetmetest.

Tabel 3. Horisontaalne riigiabi ja regionaalabi 2022-2023

	Horisontaalne riigiabi ja regionaalabi (tuhat eurot)		Osakaal horisontaalse riigiabi üldmahust (%)		"+", "-" (tuhat eurot)
	2022	2023	2022	2023	
1. Horisontaalne riigiabi kokku sealhulgas:	270 387,7	286 892,0	100,0	100,0	+16 504,3
1.1. teadus-ja arendustegevusabi	26 493,0	42 118,5	9,8	14,7	+15 625,5
1.2. keskkonnakaitseabi	137 866,0	124 118,6	51,0	43,3	-13 747,4
1.3. abi VKEdele	6 100,4	6 794,9	2,3	2,4	+694,5
1.4. tööhõiveabi	245,3	111,8	0,1	0,0	-133,5
1.5. koolitusabi	143,6	71,5	0,1	0,0	-72,1
1.6. abi kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks	87 151,7	103 233,5	32,2	36,0	+16 081,8
1.7. spordi- ja mitmeotstarbelisele vaba aja veetmise taristule antav abi	9 095,0	10 257,7	3,4	3,6	+1 162,7
1.8. kohalikule taristule antav abi	3 292,7	185,5	1,2	0,1	-3 107,2
2. Regionaalabi	14 861,7	27 232,8			+12 371,1
Kokku horisontaalne riigiabi ja regionaalabi	285 249,4	314 124,8			+28 875,4

Täpsema ülevaate 2022. ja 2023. aastal antud horisontaalsest riigiabist ja regionaalabist annab Lisa II.

Joonisel 1 on kajastatud 2023. aastal antud horisontaalse riigiabi ja regionaalabi mahud abi andjate lõikes. Suurimateks horisontaalse riigiabi ja regionaalabi andjateks olid: Elering AS (85 251,2 tuhat eurot ehk 27,1% horisontaalse riigiabi ja regionaalabi kogumahust), Kultuuriministeerium (82 620,3 tuhat eurot ehk 26,3%), EIS (50 053,2 tuhat eurot ehk 15,9%), PRIA (44 056,5 tuhat eurot ehk 14,0%), KIK (13 594,5 tuhat eurot ehk 4,3%), RTK (11 944,9 tuhat eurot ehk 3,8%) ja EFI (11 750,8 ehk 3,7%). Teiste abi andjate antud horisontaalse ja regionaalabi mahud jäid 2022. aastal alla 2% kogu horisontaalse riigiabi ja regionaalabi kogumahust.

Joonis 1. Horisontaalne riigiabi ja regionaalabi abi andjate lõikes 2023. aastal (%)

2.4. Sektoraalne abi

Sektoraalset riigiabi anti 2023. aastal 20 607,8 tuhat eurot, mis on 4 533,1 tuhande euro võrra vähem kui 2022. aastal.

Muudatused 2022. aasta riigiabi andmetes võrreldes 2022. aasta ülevaatega: 2022. a sektoraalse riigiabi mahtu kokku on käesolevas ülevaates suurendatud 362,6 tuhat eurot Transpordiameti antud riigiabi (maksusoodustused) arvelt.

Põllumajandussektorile⁵³ anti 2023. aastal sektoraalset riigiabi summas 10 275,9 tuhat eurot, mis on 873,8 tuhat eurot vähem kui 2022. aastal. Kalandussektorile anti 2023. aastal riigiabi (erimärgistatud diislikütuse aktsiisisoodustus) summas 59,7 tuhat eurot ehk 71,2 tuhat eurot vähem kui 2022. aastal. Riigiabi summa vähenemine on seotud sellega, et alates 01.07.2023 hakati sellist abi andma komisjoni määruse (EL) 651/2014 alusel kui horisontaalset riigiabi.

Transpordisektorile anti 2023. aastal riigiabi summas 7 956,5 tuhat eurot ja 2022. aastal 10 999,8 tuhat eurot. Sellele sektorile antud abi vähenemine on seotud rahvusvahelise reisilaevanduse toetamiseks Transpordiameti abimeetmest antud riigiabi vähenemisega (2022. aastal 10 047,7 tuhat eurot, 2023. aastal 6 726,1 tuhat eurot) ja Tallinna lennujaama taristu investeeringute maksete vähenemisega (2022. aastal 337,5 tuhat eurot, 2023. aastal makseid ei olnud, RTK abimeede). Maksusoodustused meretranspordile Transpordiameti abimeetmest on seevastu kasvanud (2022. aastal 614,6 tuhat eurot, 2023. aastal 1 230,4 tuhat eurot).

Telekommunikatsiooni sektorile antud riigiabi vähenes võrreldes 2022. aastaga 544, 8 tuhat eurot. Selle sektori all on näidatud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti meetmete raames antud riigiabi (maksed järgmise põlvkonna elektroonilise side juurdepääsuvõrgu passiivse lairibataristu rajamise abimeetmest summas 2 132,7 tuhat eurot) ja RTK maksed väga

⁵³ Vt lk 5 esimeses lõigus toodud selgitus.

suure läbilaskevõimega elektroonilise side juurdepääsuvõrgu rajamise toetusmeetmest summas 183,0 tuhat eurot.

Lisas III on näidatud, kuidas jagunes sektoraalse riigiabi andmine 2022. ja 2023. aastal erinevate abimeetmete vahel.

2.5. Riigiabi üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamiseks

Seda liiki riigiabi anti 2023. aastal 13 125,8 tuhat eurot, mis on peaaegu poole võrra vähem kui 2022. aastal. Mõlemal aastal andsid riigiabi üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamiseks KIK, KLIM, RTK, EIS ja Tartu Linnavalitsus. Abi mahu vähenemine toimus seoses väljamaksete vähenemisega KIKi perioodi 2014-2020 veemajanduse programmist, EIS meetmest (kohaliku omavalitsuste üksuse elanufondi arendamise toetus) ja RTK meetmest (tööstuse konkurentsivõimet suurendavad teenused).

Lisas IV on näidatud, kuidas jagunes riigiabi üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamiseks 2022. ja 2023. aastal erinevate abimeetmete vahel.

2.6. COVID-19 riigiabi ja TCF ning TCTF riigiabi

Tegemist on erakorraliste meetmetega, täpsema ülevaate antud riigiabist annavad Lisa V ja Lisa VI.

Lisaks saab tutvuda Euroopa Komisjoni vastavate riigiabi otsustega, kasutades käesolevate ülevaate osas 1.4 toodud linke.

3. VÄHESE TÄHTSUSEGA ABI

2023. aastal moodustas kõikides sektorites antud väheste tähtsusega abi kokku 72 636,6 tuhat eurot⁵⁴, mis on 9 033,4 tuhat eurot ehk 14,2% rohkem kui 2022. aastal (vt tabel 4).

Tabel 4. Väheste tähtsusega abi 2022-2023 abi vormide lõikes (tuhat eurot)

	Toetus ⁵⁵		Tagatis		Laen		Maksusoodustus ja maksuvabastus		Kokku	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
1. Horisontaalne väheste tähtsusega abi	59 145,7	69 509,6	590,8	607,6	87,0	164,7	0,0	6,6 ⁵⁶	59 823,5	70 288,5
2. Üldmajandushuvi väheste tähtsusega abi	1 560,4	387,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 560,4	387,4
3. Väheste tähtsusega abi põllumajandustoodete esmatootmiseks	2 069,0	1 750,2	26,3	0,6	25,0	38,0	0,0	89,8 ⁵⁷	2 120,3	1 878,6
4. Väheste tähtsusega abi kalandussektoris	96,2	81,5	0,0	0,0	2,8	0,0	0,0	0,6 ⁵⁸	99,0	82,1
Kokku	62 871,3	71 728,7	617,1	608,2	114,8	202,7	0,0	97,0	63 603,2	72 636,6
%-des	98,8	98,8	1,0	0,8	0,2	0,3	0,0	0,1	100,0	100,0

Muudatused võrreldes 2022. aasta ülevaatega: 2022. a väheste tähtsusega abi mahtu kokku on käesolevas ülevaates suurendatud 1 344,0 tuhat eurot.

Analoogselt eelmiste aastatega moodustas 2023. aastal suurima osa ehk 98,8% toetuse vormis antud väheste tähtsusega abi, mille maht on võrreldes 2021. aastaga kasvanud 8 857,4 tuhat eurot. Tagatise vormis antud abi osakaal ja maht on mõnevõrra vähenenud. Kasvanud on laenu vormis antud väheste tähtsusega abi ja lisandunud maksusoodustuse ning maksuvabastuse vormis antud väheste tähtsusega abi.

Täpsema ülevaate 2022. ja 2023. aastal antud väheste tähtsusega abist annab Lisa VII.

⁵⁴ Summade arvutamine: täiseurodes summad abimeetmete lõikes on ümber arvutatud tuhandetesse ja seejärel ümardatud funktsiooniga „round“ ühe kohani pärast koma.

⁵⁵ Sisaldab horisontaalse väheste tähtsusega abi puhul vara rentimisel ja soodustingimustel võõrandamisel antud abi.

⁵⁶ Kohalikust maksust vabastamine (Tallinna Transpordiamet).

⁵⁷ Erimärgistatud diislikütuse aktsiisisoodustus põllumajanduses.

⁵⁸ Erimärgistatud diislikütuse aktsiisisoodustus kalanduses.

3.1. Horisontaalne vähese tähtsusega abi ⁵⁹

Horisontaalne vähese tähtsusega abi (ilma üldmajandushuvi vähese tähtsusega abita ning põllumajandustootmises ja kalandussektoris antud vähese tähtsusega abita) moodustas 2023. aastal 70 288,5 tuhat eurot, kasvades võrreldes 2022. aastaga 10 465,0 tuhande euro võrra (vt tabel 5).

Tabel 5. Horisontaalne vähese tähtsusega abi andjate lõikes 2022-2023

Horisontaalse vähese tähtsusega abi andjad	Vähese tähtsusega abi (tuhat eurot)			Osakaal vähese tähtsusega abi üldmahust (%)	
	2022	2023	+, -	2022	2023
Justiitsministeerium	15,3	15,3	0,0	0,0	0,0
Kaitseministeerium	14,8	82,2	+67,4	0,0	0,1
Kliimaministeerium	194,7	61,2	-133,5	0,3	0,1
Kultuuriministeerium	580,7	599,0	+18,3	1,0	0,9
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	60,0	260,6	+200,6	0,1	0,4
Siseministeerium	189,7	0,0	-189,7	0,3	0,0
Välisministeerium	0,0	40,0	+40,0	0,0	0,1
EIS	18 026,5	27 238,6	+9 212,1	30,1	38,8
ETAG	641,8	415,4	-226,4	1,1	0,6
Eesti Töötukassa	17 903,8	16 855,0	-1 048,8	29,9	24,0
Eesti Kultuurkapital	22,0	0,0	-22,0	0,0	0,0
Elering AS	1 202,8	1 136,3	-66,5	2,0	1,6
Integratsiooni SA	75,0	5,0	-70,0	0,1	0,0
KIK	5 139,6	4 855,5	-284,1	8,6	6,9
Lääne-Nigula VV	30,0	0,0	-30,0	0,1	0,0
Maardu Linnavalitsus	0,0	93,9	+93,9	0,0	0,1
MES	61,5	166,5	+105,0	0,1	0,2
Muinsuskaitseamet	554,2	528,7	-25,5	0,9	0,8
Narva LAÖA	54,5	99,5	45,0	0,1	0,1
PRIA	9 474,2	13 601,8	+4 127,6	15,8	19,4
Rapla Vallavalitsus	200,0	0,0	-200,0	0,3	0,0
RTK	4 272,0	2 320,1	-1 951,9	7,1	3,3
Rõuge VV	7,5	0,0	-7,5	0,0	0,0

⁵⁹ Vastavalt komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 artikli 3 lõikele 2 (kehtis kuni 31.12.2023) „Liikmesriigi poolt ühele ettevõtjale antava vähese tähtsusega abi kogusumma ei tohi mis tahes kolme eelarveaasta pikkuse ajavahemiku jooksul ületada 200 000 eurot. Liikmesriigi poolt ühele tasu eest kaupu vedavale maanteetranspordiettevõtjale antava vähese tähtsusega abi kogusumma ei tohi mis tahes kolme eelarveaasta pikkuse ajavahemiku jooksul ületada 100 000 eurot“. 1. jaanuarist 2024 on piirmäär mistahes kolme aasta kohta 300 000 eurot – vt [Komisjoni määrus \(EL\) 2023/2831](#), milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes. Komisjoni määrus (EL) 2023/2831 jõustus 01.01.2024.

SA Ida-Viru ettevõtluskeskus	56,2	141,8	+85,6	0,1	0,2
SA TLN INK	6,8	186,9	+180,1	0,0	0,3
SA Tartu					
Loomemajanduskeskus	0,0	107,9	+107,9	0,0	0,2
Tallinna Kesklinna Valitsus	59,3	69,9	+10,6	0,1	0,1
Tallinna KAS	25,8	17,6	-8,2	0,0	0,0
Tallinna Strateegiakeskus	303,2	750,5	+447,3	0,5	1,1
Tallinna Tehnikaülikool	114,7	308,7	+194,0	0,2	0,4
Tallinna Transpordiamet	0,0	6,6	+6,6	0,0	0,0
TEHNOPOOL	536,9	79,0	-457,9	0,9	0,1
Tartu Linnavalitsus	0,0	245,0	+245,0	0,0	0,3
Kokku	59 823,5	70 288,5	+10 465,0	100,0	100,0

Muudatused võrreldes 2022. aasta ülevaatega: 2022. a horisontaalse vähese tähtsusega abi mahtu kokku on käesolevas ülevaates suurendatud 1 351,9⁶⁰ tuhat eurot.

Analoogselt eelmiste aastatega olid suurimateks horisontaalse vähese tähtsusega abi andjateks EIS, Eesti Töötukassa ja PRIA (vastavalt 38,8%, 24,0% ja 19,4% horisontaalse vähese tähtsusega abi mahust).

Eeltoodud abi andjatele järgnesid KIK (6,9%), RTK (3,3%), Elering AS (1,6%) ja Tallinna Strateegiakeskus (1,1%). Ülejäänud abi andjate poolt antud horisontaalne vähese tähtsusega abi jäi 2023. aastal alla 1,0%.

3.2. Üldmajandushuvi vähese tähtsusega abi⁶¹

Muudatused võrreldes 2022. aasta ülevaatega: 2022. a üldmajandushuvi vähese tähtsusega abi mahtu on käesolevas ülevaates vähendatud 7,8 tuhat eurot (RTK E-V programmi arvel).

Üldmajandushuvi vähese tähtsusega abi väljamaksed moodustasid 2023. aastal 387,4 tuhat eurot (KIKi toetused siseriiklikust keskkonnaprogrammist 283,8 tuhat eurot ja RTK toetused tööalast konkurentsivõimet suurendavate teenuste osutamise meetmest 103,6 tuhat eurot), vähenedes võrreldes 2022. aastaga 1 173,0 tuhat eurot.

⁶⁰ Lisandusid toetused EIS erinevates meetmetest 925,0 tuhat eurot, toetus Tartu Ülikoolile uuringu „Kagu-Eesti piiriala sotsiaalmajandusliku olukorra, siseturvalisuse, piirijulgeoleku ja kogukonna uuring” läbiviimiseks (Kaitseministeerium 14,8 tuhat eurot ja Siseministeerium 14,8 eurot), makse Kliimaministeeriumi saastetasu asendamise kavast 0,7 tuhat eurot, ETAGi toetus rahvusvahelistel ühiskonkurssidel osalejatele 14,0 tuhat eurot, Sihtasutus Tallinna Ettevõtlusinkubaatorid väliturgudele sisenemise toetus 0,9 tuhat eurot, TalTech 1,4 tuhat eurot AI meetmest ja RTK erinevad meetmetest 434,2 tuhat eurot. KIK toetused vähenesid 53,9 tuhat eurot.

⁶¹ Vastavalt komisjoni määruse (EL) nr 360/2012 artikli 2 lõikele 2 (kehtis kuni 31.12.2023): „Ühele üldist majandushuvi pakkuvat teenust osutavale ettevõtjale antava vähese tähtsusega abi kogusumma ei tohi mis tahes kolme majandusaasta pikkuse ajavahemiku jooksul ületada 500 000 eurot.“ 1. jaanuarist 2024 on piirmäär mistahes kolme aasta kohta 750 000 eurot – vt [Komisjoni määrus \(EL\) 2023/2832](#) Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes. Muudetud 2024. aastal, vt *corrigendum* [2024/90320](#). Määruse konsolideeritud versioon on leitav [siit](#).

3.3. Väheste tähtsusega abi põllumajandustoodete esmatootmise toetamiseks⁶²

2023. aastal anti väheste tähtsusega abi põllumajandustoodete esmatootmise toetamiseks kokku 1 878,6 tuhat eurot (2022. aastal 2 120,3 tuhat eurot) järgmiselt: Keskkonnaameti toetused loomade tekitatud kahju hüvitamiseks 781,3 tuhat eurot; PRIA mesilaspere toetus 564,8 tuhat eurot, erimärgistatud diislikütuse aktsiisisoodustus 89,8 tuhat eurot ja erakorraline toetus toidujulgeoleku tagamiseks ja põllumajanduse konkurentsivõime säilitamiseks 25,0 tuhat eurot, Eesti Töötukassa erinevatest programmidest antud ettevõtluse alustamise ja palgatoetused, alaealise töötamise toetused ja koolituskulude hüvitamine, mentorklubi ja tugiisiku teenused summas kokku 318,4 tuhat eurot; MESi tagatised 0,6 tuhat eurot ja laenud 38,0 tuhat eurot; KIKi toetused keskkonnaprogrammist 40,7 tuhat eurot ja nullheitega autode ostutoetus 20,0 tuhat eurot.

3.4. Väheste tähtsusega abi kalandussektoris⁶³

Väheste tähtsusega abi kalandussektoris anti 2023. aastal kokku 82,1 tuhat eurot ehk 16,9 tuhat eurot vähem kui 2022. aastal (2022. aastal 99,0 tuhat eurot) järgmiselt: Keskkonnaameti toetused kala- ja merikotka ning hall- ja viigerhüljeste poolt tekitatud kahju hüvitamiseks 37,8 tuhat eurot, Eesti Töötukassa erinevatest programmidest antud ettevõtluse alustamise ja palgatoetused, alaealise töötamise toetus, tööandja koolitustoetus ja mentorluse tasu kokku summas 30,2 tuhat eurot, toetused KIKi Keskkonnaprogrammist 13,5 tuhat eurot ning erimärgistatud diislikütuse aktsiisisoodustus PRIA poolt summas 0,6 tuhat eurot.

⁶² Vastavalt komisjoni määruse (EL) nr 1408/2013 artikkel 3 lõikele 2: „Liikmesriigi poolt ühele ettevõtjale antava väheste tähtsusega abi kogusumma ei tohi mis tahes kolme eelarveaasta pikkuse ajavahemiku jooksul ületada 20 000 eurot”; artikkel 3 lõige 3a: „Erandina lõigetest 2 ja 3 võib liikmesriik otsustada, et ühele ettevõtjale antava väheste tähtsusega abi kogusumma ei tohi mis tahes kolme eelarveaasta jooksul ületada 25 000 eurot ning et kolme eelarveaasta jooksul antava väheste tähtsusega abi kumulatiivne kogusumma ei tohi ületada II lisas sätestatud riiklikku ülempiiri järgmistel tingimustel: a) abimeetmete puhul, mis toovad kasu ainult ühele tootesektorile, ei tohi kolme eelarveaasta jooksul antava abi kumulatiivne kogusumma ületada artikli 2 lõikes 4 kehtestatud sektorisest ülempiiri; b) liikmesriik asutab riikliku keskregistri vastavalt artikli 6 lõikele 2.“

⁶³ Vastavalt komisjoni määruse (EL) nr 717/2014 artikli 3 lõikele 2: „Liikmesriigi poolt kalandus- ja vesiviljelussektori ühele ettevõtjale antava väheste tähtsusega abi kogusumma ei tohi mis tahes kolme eelarveaasta pikkuse ajavahemiku jooksul ületada 30 000 eurot”. Lisaks ei tohi Eestis kalandus- ja vesiviljelussektori ettevõtjatele sama perioodi jooksul antud väheste tähtsusega abi kokku ületada 3 930 000 eurot (riigi limiit). Alates 25. oktoobrist 2023. a jõustunud määruse muudatuse järgi (vt komisjoni määrus (EL) 2023/2391) on ühele ettevõtjale antava abi piirmääraks 40 000 eurot ja riigilimiidiks 1 572 000 eurot.

4. RIIGIABI JA VÄHESE TÄHTSUSEGA ABI KOKKU

2023. aastal Eestis ettevõtjatele antud abi kogumaht (riigiabi ja vähese tähtsusega abi kokku) ilma kriisi riigiabita oli 420 495,0 tuhat eurot, millest riigiabi moodustas 82,7%. Võrreldes 2022. aastaga kasvas abi kogumaht 16 880,7 tuhande euro võrra (vt tabel 6).

Koos kriisi riigiabiga anti 2023. aastal riigiabi ja vähese tähtsusega abi kokku 438 338,7 tuhat eurot, millest riigiabi moodustas 83,4%. Seega vähenes riigiabi ja vähese tähtsusega abi kogumaht võrreldes 2022. aastaga 15 422,4 tuhat eurot.

Tabel 6. Riigiabi ja vähese tähtsusega abi kokku 2022-2023

	2022	2023	+, -
Riigiabi kokku (tuhat eurot)	340 011,1	347 858,4	+7 847,3
Vähese tähtsusega abi (tuhat eurot)	63 603,2	72 636,6	+9 033,4
Riigiabi ja vähese tähtsusega abi kokku (tuhat eurot)	403 614,3	420 495,0	+16 880,7
<i>Riigiabi osakaal abi üldmahust ilma kriisi riigiabita (%)</i>	84,2	82,7	-1,5
<i>Vähese tähtsusega abi osakaal abi üldmahust ilma kriisi riigiabita (%)</i>	15,8	17,3	1,5
Kriisi riigiabi (tuhat eurot)	50 146,8	17 843,7	-32 303,1
Riigiabi koos kriisiabiga (tuhat eurot)	390 157,9	365 702,1	-24 455,8
KÕIK kokku (tuhat eurot)	453 761,1	438 338,7	-15 422,4
<i>Riigiabi osakaal abi üldmahust koos kriisi riigiabiga (%)</i>	86,0	83,4	-2,6
<i>Vähese tähtsusega abi osakaal abi üldmahust koos kriisi riigiabiga (%)</i>	14,0	16,6	2,6

Võrreldes 2022. aastaga on 2023. aastal toimunud muudatused riigiabi ja vähese tähtsusega abi proportsioonis. Ilma kriisiabita on riigiabi osakaal abi üldmahust vähenenud 1,5% ja koos kriisi abiga on see vähenenud 2,6 %.

Ülevaate 2022. ja 2023. aasta riigiabi ja vähese tähtsusega abi mahtudest absoluutarvudest abi andjate lõikes annab Lisa VIII.

Suurimateks abi andjateks 2023. aastal olid EIS, Elering AS, Kultuuriministeerium ja PRIA (vt tabel 7).

Tabel 7. Suurimad abi andjad 2022 ja 2023 (% riigiabi ja vähese tähtsusega abi kogumahust)

Riigiabi ja vähese tähtsusega abi andja	2022	2023	
EIS	20,4	19,8	▼
Elering AS	20,3	19,7	▼
Kultuuriministeerium	16,1	18,9	▲
PRIA	14,3	17,4	▲

5. RIIGIABI JA VÄHESE TÄHTSUSEGA ABI MEETMED FINANTSEERIMISALLIKATE LÕIKES

Läbipaistvuse huvides antakse tabelis 8 ülevaade riigiabi ja väheste tähtsusega abi meetmete rahastamisest kõikide finantseerimisallikate lõikes.

Tabel 8. 2022. ja 2023. aastal antud riigiabi ja väheste tähtsusega abi kogumaht finantseerimisallikate lõikes (tuhat eurot)

	2022			2023		
	KOKKU	Eesti vahendid	Välis-vahendid	KOKKU	Eesti vahendid	Välis-vahendid
1. Horisontaalne riigiabi kokku sealhulgas	270 387,7	219 648,2	50 739,5	286 892,0	232 607,5	54 284,5
1.1. teadus- ja arendustegevusabi	26 493,0	1 718,3	24 774,7	42 118,5	11 039,4	31 079,1
1.2. keskkonnakaitseabi	137 866,0	126 857,6	11 008,4	124 118,6	117 905,6	6 213,0
1.3. abi VKEdele	6 100,4	0,0	6 100,4	6 794,9	3,8	6 791,1
1.4. tööhõiveabi	245,3	61,1	184,2	111,8	61,3	50,5
1.5. koolitusabi	143,6	69,8	73,8	71,5	17,7	53,8
1.6. abi kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks	87 151,7	81 779,6	5 372,1	103 233,5	98 681,4	4 552,1
1.7. spordi- ja mitmeotstarbelisele vaba aja veetmise taristule antav abi	9 095,0	6 182,7	2 912,3	10 257,7	4 898,3	5 359,4
1.8. kohalikule taristule antav abi	3 292,7	2 979,1	313,6	185,5	0,0	185,5
2. Regionaalabi	14 861,7	2 833,4	12 028,3	27 232,8	3 316,3	23 916,5
3. Sektoraalne riigiabi	25 140,9	20 481,8	4 659,1	20 607,8	17 638,9	2 968,9
3.1. põllumajandussektor	11 149,7	6 828,1	4 321,6	10 275,9	7 490,0	2 785,9
3.2. transpordisektor	10 999,8	10 662,3	337,5	7 956,5	7 956,5	0,0
3.3. telekommunikatsioon	2 860,5	2 860,5	0,0	2 315,7	2 132,7	183,0
3.4. kalandussektor	130,9	130,9	0,0	59,7	59,7	0,0
4. Riigiabi üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamiseks	29 620,8	12 997,0	16 623,8	13 125,8	9 212,2	3 913,6
Riigiabi kokku	340 011,1	255 960,4	84 050,7	347 858,4	262 774,9	85 083,5
COVID-19 riigiabi	46 416,5	39 169,2	7 247,3	9 176,9	4 000,0	5 176,9
TCF ja TCTF riigiabi	3 730,3	3 730,3	0,0	8 666,8	7 914,5	752,3
RIIGIABI KOKKU	390 157,9	298 859,9	91 298,0	365 702,1	274 689,4	91 012,7
Väheste tähtsusega abi	63 603,2	25 605,2	37 998,0	72 636,6	25 465,3	47 171,3
Riigiabi ja väheste tähtsusega abi KOKKU	453 761,1	324 465,1	129 296,0	438 338,7	300 154,7	138 184,0

Välisvahendid hõlmavad Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi, Varjupaiga-, Rände- ja

Integratsioonifondi, Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna finantsmehhanismide vahendeid, Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi, Õiglase Ülemineku Fondi, Taaste- ja vastupidavusrahastu ja REACT-EU vahendeid.

6. KOKKUVÕTE

2023. aastal Eestis ettevõtjatele antud abi kogumaht (riigiabi ja vähese tähtsusega abi kokku) koos kriisi riigiabiga oli **438 338,7** tuhat eurot, millest riigiabi moodustas 83,4%. Seega vähenes riigiabi ja vähese tähtsusega abi kogumaht võrreldes 2022. aastaga 15 422,4 tuhat eurot.

Ilma kriisi riigiabita anti 2023. aastal riigiabi ja vähese tähtsusega abi **420 795,0** tuhat eurot. Võrreldes 2022. aastaga kasvas see 16 880,7 tuhat eurot võrra ehk 4,2%.

2023. aastal suurim abi andja oli EIS (19,8% abi kogumahust), kellele järgnesid Elering AS, Kultuuriministeerium ja PRIA (vastavalt 19,7%, 18,9% ja 17,4% abi kogumahust).

Riigiabi

Koos kriisi riigiabiga vähenes antud riigiabi kogumaht Eestis 2023. aastal võrreldes 2022. aastaga 24 455,8 tuhat eurot, moodustades **365 702,1 tuhat eurot**. Riigiabi osakaal SKP-s vähenes 0,11 protsendipunkti võrra. Muudatused on tingitud kriisi riigiabi (COVID-19) mahu vähenemisest. Kriisi riigiabi anti ainult toetuste ja laenude vormis.

Koos kriisi riigiabiga anti riigiabi 2023. aastal järgmiselt:

- toetuse vormis riigiabi 318 881,3 tuhat eurot ehk 87,2% riigiabi üldmahust; toetuste maht kasvas võrreldes 2022. aastaga 2 240,7 tuhat eurot;
- maksuvabastuse ja maksusoodustuse vormis antud riigiabi summas 36 538,6 tuhat eurot ehk 10,0% riigiabi kogumahust;
- laenude vormis 4 000 tuhat eurot (2022. aastal 2 000 tuhat eurot);
- tagatiste vormis 2023 aastal riigiabi ei antud (2022. aastal moodustasid tagatised 29 765,1 tuhat eurot ehk 7,6% riigiabi kogumahust);
- aktsiakapitali suurendamise vormis (riskikapital) riigiabi 6 282,2 tuhat eurot ehk 1,7% riigiabi kogumahust.

Ilma kriisi riigiabita anti 2023. aastal riigiabi 7 847,3 tuhat eurot rohkem kui 2022. aastal. Abi maht moodustas **347 858,4 tuhat eurot**, millest anti:

- toetuse vormis riigiabi 305 037,6 tuhat eurot ehk 87,7% riigiabi üldmahust. Toetuste maht kasvas võrreldes 2022. aastaga 6 990,9 tuhat eurot, toetuste osakaal jäi samaks (87,7% riigiabi üldmahust);
- maksuvabastuse ja maksusoodustuse vormis riigiabi summas 36 538,6 tuhat eurot, mis moodustas 10,5% riigiabi kogumahust;
- tagatise ja laenu vormis riigiabi antu ei ole;
- aktsiakapitali suurendamise vormis (riskikapital) riigiabi summas 6 282,2 tuhat eurot ehk 1,8 riigiabi üldmahust.

Vähese tähtsusega abi

Vähese tähtsusega abi kogumaht 2023. aastal kasvas ja moodustas kõikides sektorites kokku **72 636,6 tuhat** eurot (2022. aastal 63 603,2 tuhat eurot). Analoogselt 2022. aastaga moodustas 2023. aastal suurima osa ehk 98,8% toetuse vormis antud vähese tähtsusega abi. Tagatise vormis antud vähese tähtsusega abi summa ja osakaal on vähenenud (2022. aastal 617,1 tuhat eurot ehk 1,0%, 2023. aastal 608,2 tuhat eurot ehk 0,8% üldisest vähese tähtsusega abi mahust). Vähese tähtsusega abi laenud kasvasid ja moodustasid 2023. aastal 202,7 tuhat eurot ehk 0,3% üldisest vähese tähtsusega abi mahust. 2023. aastal lisandus maksusoodustuse ja maksuvabastuse vormis antud vähese tähtsusega abi summas 97,0 tuhat eurot ehk 0,1 % üldisest vähese tähtsusega abi mahust.

Lisa I

2022. ja 2023. AASTAL ANTUD RIIGIABI KOGUMAHU JAOTUS ABI VORMIDE JÄRGI (tuhat eurot)

Abi eesmärgid	Toetus		Maksuvabastus ja maksusoodustus		Laen		Tagatis		Riskikapital		KOKKU	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
1. Horisontaalne riigiabi	229 381,0	245 361,3	35 248,50	35 248,50					5 758,2	6 282,2	270 387,7	286 892,0
1.1. teadus-ja arendustegevusabi	26 493,0	42 118,5									26 493,0	42 118,5
1.2. keskkonnakaitseabi	102 617,5	88 870,1	35 248,5	35 248,5							137 866,0	124 118,6
1.3. abi VKEdele	342,2	512,7							5 758,2	6 282,2	6 100,4	6 794,9
1.4. tööhõiveabi	245,3	111,8									245,3	111,8
1.5. koolitusabi	143,6	71,5									143,6	71,5
1.6. abi kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks*	87 151,7	103 233,5									87 151,7	103 233,5
1.7. spordi- ja mitmeotstarbelisele vaba aja veetmise taristule antav abi	9 095,0	10 257,7									9 095,0	10 257,7
1.8. kohalikule taristule antav abi	3 292,7	185,5									3 292,7	185,5
2. Regionaalabi	14 861,7	27 232,8									14 861,7	27 232,8
3. Sektoralesne riigiabi	24 182,2	19 317,7	745,5	1 290,1			213,2	0,0			25 140,9	20 607,8
3.1. põllumajandussektor	10 936,5	10 275,9					213,2	0,0			11 149,7	10 275,9
3.2. kalandussektor			130,9	59,7							130,9	59,7
3.3. transpordisektor	10 385,2	6 726,1	614,6	1 230,4							10 999,8	7 956,5
3.4. telekommunikatsioon (lairiba taristu)	2 860,5	2 315,7									2 860,5	2 315,7
4. Riigiabi üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamiseks	29 620,8	13 125,8									29 620,8	13 125,8
KOKKU	298 045,7	305 037,6	35 994,0	36 538,6	0,0	0,0	213,2	0,0	5 758,2	6 282,2	340 011,1	347 858,4

%	87.7	87.7	10.6	10.5	0.0	0.0	0.1	0.0	1.7	1.8	100.0	100.0
5. Kriisi riigiabi	18 594,9	13 843,7			2 000,0	4 000,0	29 551,9	0,0			50 146,8	17 843,7
5.1 COVID-19 riigiabi **	14 864,6	5 176,9			2 000,0	4 000,0	29 551,9	0,0			46 416,5	9 176,9
5.2.TCF riigiabi	3 730,3	8 666,8									3 730,3	8 666,8
%	37.1	77.6			4.0	22.4	58.9	0.0			100.0	100.0
KOKKU	316 640,6	318 881,3	35 994,0	36 538,6	2 000,0	4 000,0	29 765,1	0,0	5 758,2	6 282,2	390 157,9	365 702,1
%	81.2	87.2	9.2	10.0	0.5	1.1	7.6	0.0	1.5	1.7	100.0	100.0
					***	***	****					

* sisaldab toetuste all ka riigiabi, mida antakse rahvusvahelise näituse omanikule tekitatud kahju hüvitamist grupierandi alusel.

** COVID-19 toetuste all on toodud ka COVID-19 riigiabi, mida 2022. aastal anti muus vormis kui tabelis loetletud (linnavara üürisoodustused). Täpsema teabe sellest leiab Lisast V.

*** COVID-19 laenude nominaalsumma.

**** COVID-19 tagatiste nominaalsumma.

Lisa II

**2022. JA 2023. AASTAL ANTUD HORISONTAALNE RIIGIABI JA
REGIONAALABI (tuhat eurot)**
HORISONTAALNE RIIGIABI

Abi andja	Abimeede/eesmärk	2022	2023
Teadus- ja arendustegevusabi			
Kaitseministeerium		610,7	309,3
	Kaitsetööstuse arendustoetused (SA.46767)	80,1	0,0
	Kaitsetööstuse arendustegevuse toetamise põhimõtted ja kord - 3 (pikendamine) (SA.60668)	530,6	309,3
EIS		22 917,7	39 772,6
	Ettevõtte arenguprogrammi toetusmeede (SA.44471)	2 115,2	987,3
	Ettevõtte arenguprogrammi toetusmeede (pikendamine) (SA.61270)	2 882,7	2 414,4
	Ettevõtte arenguprogrammi toetusmeede (muutmine 2022) (SA.102597)	93,3	880,3
	Eesti – Norra koostööprogramm „GREEN ICT“- põhiskeem (SA.56424)	2 338,9	1 168,8
	Eesti – Norra koostööprogramm „GREEN ICT“- põhiskeem (pikendamine kuni 31.12.2021) (SA.61264)	1 341,8	1 381,2
	Eesti – Norra koostööprogramm „GREEN ICT“- väikeprojektid (kuni 31.12.2023) (SA.101709)	147,1	393,4
	Eesti - Norra koostööprogramm „Green ICT“ täiendavate tegevuste voor (SA.104328)	0,0	409,8
	Ettevõtjate rakendusuuringute ja tootearenduse toetamine (RUP) (SA.61698)	7 493,8	11 111,8
	Ettevõtete digipöörde toetus (SA.104208)	0,0	1 172,5
	Ettevõtjate rakendusuuringute toetus (SA.102713)	83,9	7 679,9
	Ettevõtja rakendusuuringute toetus (alates 02.06.23) (SA.107952)	0,0	408,7
	E-veoselehe teenusearenduse toetus (SA.103164)	5,5	112,1
	Important Project of Common European Interest on Hydrogen Technology (Hy2Tech) (SA.64646)	59,8	1 194,6
	Klastrite arendamise toetus 2014-2020 (SA.42027)	235,1	187,0
	Perioodi 2014–2020 tööstusettevõtja tootearenduse toetus – tootearendus (SA.54697)	216,4	138,7
	Perioodi 2014–2020 ettevõtja tootearenduse toetus (SA.57513)	203,5	0,0
	Perioodi 2014–2020 ettevõtja tootearenduse toetus (pikendamine) (SA.61265)	88,8	173,1

	Perioodi 2014–2020 ettevõtja tootearenduse toetus 2021 (SA.63702)	2 751,6	7 891,0
	Reaalajamajanduse lahenduste piloteerimise toetusmeede (SA.107559)	0,0	92,9
	Tehnoloogia arenduskeskuste toetus 2014 - 2020 (SA.39872)	2 468,9	1 159,1
	Tehnoloogia arenduskeskuste toetus 2014-2020 (pikendamine 2021) (SA.64349)	19,5	8,8
	Toetus digitaalsete tehnoloogiate, robotite ja automatiseerimise kasutamisele töötlevas tööstuses ning mäetööstuses (SA.54476)	136,9	0,0
	Toetus ettevõtjate toote, teenuse ja protsessiarenduse alaseks rahvusvaheliseks koostööks (pikendamine) (SA.61268)	235,0	498,8
	Turismisektori kesksete digilahenduste toetus (SA.101255)	0,0	308,4
RTK		2 964,6	1 697,8
	(Interreg V-A) EE-LV - Estonia-Latvia (GBER) (SA.45041)	14,1	22,9
	Rakendusuringute toetamine nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades (SA.43183)	2 750,0	1 585,9
	Riikliku tähtsusega teaduse infrastruktuuri toetamine teekaardi alusel (SA.42977)	81,6	0,0
	„Sektoritevahelise mobiilsuse toetamine” elluviimiseks struktuuritoetuse andmise tingimused ja kord (SA.59096)	118,9	89,0
Tallinna Tehnikaülikool	AI & Robotics Estonia (EDIH) projekt "AIRE"	0,0	338,8
Kokku teadus- ja arendustegevusabi		26 493,0	42 118,5
Keskkonnakaitseabi			
KLIM⁶⁴		6 984,3	6 061,0
	Elektri soodusaktsiisimäär elektroiintensiivsetele ettevõtetele (SA.60526)	330,8	245,1
	Maagaasi soodusaktsiisimäär intensiivse gaasitarbimisega ettevõtjatele (2020. a SA.52981; 2021. a SA.60525)	812,9	480,6
	Kaevandamisluba omavale ettevõtjale eriotstarbelise diislikütuse kasutamise lubamine (SA.58115)	2 082,3	0,0
	Kaevandamisluba omavale ettevõtjale eriotstarbelise diislikütuse kasutamise lubamine (pikendamine kuni 30.04.2023) (SA.103119)	3 758,3	1 378,0
	Kaevandamisluba omavale ettevõtjale eriotstarbelise diislikütuse kasutamise lubamine (pikendamine kuni 31.12.2023) (SA.107810)	0,0	3 957,3
Elering AS		91 129,8	85 251,2
	Alla 50 kW võimsusega tootmiseseadmetega elektrienergia tootmise tegevustoetus (SA.111415)	20 730,0	20 786,7

⁶⁴ Alates 2023. aastast on meetmete rakendajaks Kliimaministeerium MKMi asemel .

	Toetuskava SA.36023(2014/NN)) elektrienergia tootmiseks taastuvenergia allikatest ja töhusal koostootmisel muutmine (SA.47354(2017/NN))	69 981,2	54 923,4
	Support scheme for electricity produced from renewable sources in Estonia (SA.55453)	0,0	11,4
	Biometaanituru arendamise toetamine (SA.49198)	327,7	5 796,6
	Biometaanituru arendamise toetamine (pikendamine) (SA.59787)	90,9	3 733,1
KIK		11 487,7	6 856,4
	Investeeringud parimasse võimalikku ressursitõhusasse tehnikasse; ressursijuhtimissüsteemide ja toetavate IT-rakenduste toetamine (SA.46220)	481,3	0,0
	Investeeringud parimasse võimalikku ressursitõhusasse tehnikasse; ressursijuhtimissüsteemide ja toetavate IT-rakenduste toetamine (2) (SA.52158)	202,1	57,6
	Jäätmete ringlussevõtu ja korduskasutuseks ettevalmistamise toetamine (SA.41622)	5 420,8	0,0
	Keskkonnaprogrammist grupierandiga hõlmatud riigiabi andmise tingimused (pikendamine kuni 31.12.2021) (SA.60725)	479,3	0,0
	Keskkonnaprogrammist grupierandiga hõlmatud riigiabi andmise tingimused (pikendamine kuni 31.12.2023) (SA.101559)	0,0	321,7
	Kaugküttesüsteemide investeeringute toetamise tingimused (SA.44282)	4 904,2	6 155,4
PRIA		28 264,2	26 271,7
	Erimärgistatud diislikütuse aktsiisiseoodustus kalapüügitoodete tootjatele (SA. 112262)	0,0	88,6
	Erimärgistatud diislikütuse aktsiisiseoodustus põllumajandussektoris ⁶⁵ (pikendamine ja muutmine) (SA.61665)	7 798,9	0,0
	Erimärgistatud diislikütuse aktsiisiseoodustus põllumajandussektoris (pikendamine 2023/1) (SA.105932)	0,0	26 183,1
	Erimärgistatud diislikütuse aktsiisiseoodustus põllumajandussektoris ⁶⁶ (muutmine) (SA.103299)	20 465,3	0,0
Kokku keskkonnakaitseabi		137 866,0	124 118,6
Abi VKEdele			
RTK		19,6	34,1
	(Interreg V-A) EE-LV - Estonia-Latvia (SA.45041)	19,6	19,7
	(Interreg VI-A) EE-LV - Estonia-Latvia (GBER 2) art 20 (SA.105775)	0,0	14,4
EIS		6 080,8	6 760,8
	Digitaliseerimise teekaardi toetus (SA.62031)	56,1	127,5

REGIONAALABI

⁶⁵ Abi elemendi arvutab PRIA MTA poolt esitatud andmete (ostetud kütuse kogused) alusel.

⁶⁶ Abi elemendi arvutab PRIA MTA poolt esitatud andmete (ostetud kütuse kogused) alusel.

	Ettevõtte arenguprogrammi toetusmeede SA.44471 (VKEde messidel osalemine)	65,1	56,5
	Ettevõtete digipöörde toetus (SA.104208)	0,0	69,9
	Ettevõtte arenguprogrammi toetusmeede (pikendamine) (SA.61270)	147,2	182,8
	Ettevõtte arenguprogrammi toetusmeede (muutmine 2022) (SA.102597)	3,5	9,9
	Küberturvalisuse taseme kaardistamise ja arendamise toetus (SA.106808)	0,0	7,6
	Perioodi 2014-2020 välismessitoetus (SA.51401)	50,7	10,0
	Riskifinantseerimisabi - varajase faasi fondifondi loomine riskikapitali pakkumiseks (EstFund) (2) (SA.105968)	5 429,7	0,0
	Riskifinantseerimisabi - varajase faasi fondifondi loomine riskikapitali pakkumiseks (EstFund) 2022 (SA.105866)	328,5	6 282,2
	Taastekava tootmisettevõtja ärimudeli muutmise toetus (SA.105149)	0,0	14,4
Kokku abi VKEdele		6 100,4	6 794,9
Tööhõiveabi			
Töötukassa		245,3	111,8
	Tööturuteenuste osutamine töövõimereformi sihtrühmale (2016-2023) (muutmine ja pikendamine) (SA.60673)	35,7	17,2
	Tööhõiveprogramm 2021-2023 (SA.60665)	46,3	58,5
	Tööturuteenuste osutamine tagamaks paremaid võimalusi hõives osalemiseks (muutmine ja pikendamine) (SA.60672)	29,6	0,0
	Tööturuteenuste osutamine tagamaks paremaid võimalusi hõives osalemiseks (muutmine ja pikendamine kuni 31.12.2022) (SA.101039)	33,3	1,2
	Tööturuteenuste osutamine COVID-19 kriisi mõjude leevendamiseks (SA.64187)	93,5	6,5
	Noortele tööturuteenuste osutamine COVID-19 kriisi mõjudest taastumiseks (SA.102473)	6,9	28,4
Kokku tööhõiveabi		245,3	111,8
Koolitusabi			
Töötukassa	Tööhõiveprogramm 2021-2023 (SA.60665)	39,2	17,5
EIS		103,1	52,0
	Ettevõtete digipöörde toetus (SA.104208)	0,0	24,4
	Ettevõtte arenguprogrammi toetusmeede (SA.44471)	14,8	12,5
	Ettevõtte arenguprogrammi toetusmeede (pikendamine) (SA.61270)	53,5	11,7
	Ettevõtte arenguprogrammi toetusmeede (muutmine 2022) (SA.102597)	0,0	3,4
	Ettevõtte rakendusüuringute ja tootearenduse toetamine (RUP) (SA.61698)	0,8	0,0

	Tehnoloogia arenduskeskuste toetamine (SA.39872)	3,5	0,0
	Toetus digitaalsete tehnoloogiate, robotite ja automatiseerimise kasutamisele töötlevas tööstuses ning mäetööstuses (SA.54476)	30,5	0,0
PRIA	Teadussiirde pikaajalised programmid (SA.61623)	1,3	2,0
Kokku koolitusabi		143,6	71,5

Abi kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks			
SA Eesti Filmi Instituut		9 106,2	11 750,8
	Film Estonia toetuskava - 2 (SA.54341)	71,6	0,0
	Film Estonia toetuskava (pikendamine) (SA.60448)	3 096,5	5 322,1
	Filmikunsti arendamise, tootmise ja levitamise toetamise tingimused ja kord (SA.52911)	100,8	62,0
	Filmikunsti arendamise, tootmise ja levitamise toetamise tingimused ja kord (muutmine 2021) SA.61874)	5 837,3	6 364,3
	Filmikunsti arendamise, tootmise ja levitamise toetamise tingimused ja kord (muutmine 2023) (SA.231606)	0,0	2,4
Eesti Kultuurkapital	Kultuurkapitali toetused kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks, sh audiovisuaalsete teoste loomiseks (pikendamine) (SA.60373)	3 262,2	3 110,4
Kultuuriministeerium		65 309,8	77 912,0
	Arhitektuuri ja disaini arendusprojektide toetamise tingimused ja kord (2) - pikendamine (SA.61724)	0,0	5,8
	Eesti kultuuri rahvusvahelistumise ja tutvustamise toetamise tingimused ja kord (SA.61727)	450,0	780,0
	Kultuuri edendamise ja kultuuripärandi säilitamise abikava (SA. 61723)	64 227,0	76 607,0
	Muusikakollektiivide ja kontserdikorraldajate toetamise tingimused ja kord (SA.61728)	310,0	213,0
	Muusikafestivalide ja suursündmuste toetamise tingimused ja kord (SA.61726)	314,0	294,7
	Rahvusvahelise näituse omanikule tekkinud kahju riigi poolt hüvitamise kord ja loetelu riskidest, mida näituse kahjuhüvitis ei kata (SA.61725)	8,8	11,5
REM		25,0	1 000,0
	Toetus Mulgi Elamuskeskusele (SA.102313)	25,0	0,0
	Toetus EELK Jõgeva Kogudus (SA.108382)	0,0	1 000,0
EIS		522,0	1 132,4
	Rahvusvaheliste kultuurisündmuste toetus (SA.43105)	55,1	0,0
	Rahvusvaheliste kultuurisündmuste toetus (pikendamine) (SA.61271)	252,1	63,4
	Rahvusvaheliste suursündmuste toetamine (SA.44759)	214,8	114,7
	Rahvusvahelise pereturismi atraktsiooni toetus (SA.45890)	0,0	223,5
	Suurkontsertide sihtfinantseerimise programm (SA.103739)	0,0	730,8

Muinsuskaitseamet	Muuseumiprojektide toetamise tingimused ja kord (SA.101040)	268,8	303,1
PRIA		441,3	0,0
	Maapiirkonnas majandustegevuse mitmekesistamise investeeringutoetus (SA.51161)	441,3	0,0
	Maapiirkonnas majandustegevuse mitmekesistamise investeeringutoetus (pikendamine) (SA.61666)	0,0	34,5
RTK		4 711,2	4 578,8
	Avatud taotlusvooru „Muinsuskaitsealad ajaloolistes linnakeskustes“ elluviimiseks toetuse andmise tingimused ja kord (SA.58682)	93,3	679,5
	Maakondade arengustrateegiate elluviimise toetusmeede (SA.55374)	121,3	0,0
	Maakondade arengustrateegiate elluviimise toetusmeede (pikendamine) (SA.60937)	114,9	0,0
	Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise investeeringute toetus (SA.41188)	3 903,0	415,3
	Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise investeeringute toetus (pikendamine) (SA.61163)	478,7	2 048,8
	Estonia-Russia Cross-Border Cooperation Programme 2014-2020 (GBER) (SA.45232)	0,0	1 431,5
	Estonia-Russia Cross-Border Cooperation Programme 2014-2020 (GBER) (pikendamine) (SA.63267)	0,0	3,7
Sihtasutus Tartu 2024		761,2	1 784,2
	Tartu 2024 põhiprogrammi esimese osa toetus (SA.100649)	761,2	1 371,0
	Tartu 2024 põhiprogrammi teise ja kolmanda osa toetus (SA.107357)	0,0	413,2
Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet		1 320,8	192,5
	Tallinna Loomaaia projekt "Pilvemets" (SA.57884)	314,3	0,0
	Tallinna Loomaaia projekt Pilvemets (Cloud Forest in Tallinn Zoo) (SA.102366)	1 006,5	192,5
Tallinna Kultuuri- ja Spordiamet	Kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks antava toetuse abikava TKSA (SA.61469)	1 417,8	1 434,8
Sihtasutus IVEK	Viru filmifond 2 (SA.101014)	5,4	0,0
Kokku abi kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks		87 151,7	103 233,5
Abi spordi ja mitmeotstarbelisele vaba aja veetmise taristule			
Kultuuriministeerium	Spordi- ja mitmeotstarbelise vaba aja veetmise taristu arendamise abikava (pikendamine) (SA.61731)	5 725,4	4 708,3
EIS	Väikesadamate võrgustiku väljaarendamise toetus - 2014–2020 (SA.47880)	100,7	0,0
RTK		3 120,1	5 359,4
	Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise investeeringute toetus (SA.41188)	2 060,5	3 281,6
	Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise investeeringute toetus (pikendamine) (SA.61163)	511,1	988,9

	(Interreg V-A) EE-LV - Estonia-Latvia (SA.45041)	240,0	1 088,9
	Maakondade arengustrateegiate elluviimise toetusmeede (pikendamine) (SA.60937)	308,5	0,0
Tallinna Linnakantselei	Kalevi staadioni rekonstrueerimise toetus (SA.100769)	148,8	0,0
Tartu Linnavalitsus	Toetus OÜle Lõuna Jää (SA.106673)	0,0	190,0
Kokku abi spordi ja mitmeotstarbelisele vaba aja veetmise taristule		9 095,0	10 257,7
Kohalikule taristule antav abi			
EIS	Kohaliku omavalitsuse üksuse elamufondi arendamiseks juhtumipõhine investeeringutoetus – (SA.50702)	1 555,4	0,0
KIK	Biometaani transpordisektoris tarbimise toetamise tingimused (SA.43899)	313,6	185,5
RTK		1 423,7	0,0
	Maakondade arengustrateegiate elluviimise toetusmeede (SA.55374)	5,3	0,0
	Ida-Viru maakonna ettevõtluse ning inimeste tööalaste oskuste mitmekesistamiseks toetuse eraldamise tingimused ja kord (SA.57663)	1 418,4	0,0
Kokku kohalikule taristule antav abi		3 292,7	185,5
KOKKU horisontaalne riigiabi		270 387,7	286 892,0
Abi andja	Abikava/eesmärk	2022	2023
EIS		1 917,8	2 335,4
	Eesti - Norra koostööprogramm „Green ICT“, põhiskeem (SA.56424)	926,3	53,5
	Eesti - Norra koostööprogramm „Green ICT“, põhiskeem (pikendamine kuni 31.12.2021) (SA.61284)	770,8	225,3
	Ettevõtete digipöörde toetus (SA.104208)	0,0	707,9
	Ida-Viru ettevõtluse investeeringute toetus (SA.103731)	0,0	54,5
	Rahvusvahelise pereturismi atraktsiooni toetus (SA.45890)	7,2	0,0
	Suurinvestori toetus (muutmine 29.04.2022) (SA.102901)	0,0	725,2
	Turismisektori tootearenduse toetus	213,5	569,0
KIK		5 836,1	6 874,3
	Investeeringud parimasse võimalikku ressursitõhusasse tehnikasse - ressursijuhtimissüsteemide ja IT-rakenduste väikeprojektid (pikendamine kuni 31.12.2021) (SA.60729)	573,8	883,2
	Investeeringud parimasse võimalikku ressursitõhusasse tehnikasse - ressursijuhtimissüsteemide ja toetavate IT-rakenduste toetamine (pikendamine kuni 31.12.2021) (SA.60727)	59,0	200,0
	Investeeringud parimasse võimalikku ressursitõhusasse tehnikasse; ressursijuhtimissüsteemide ja toetavate IT-rakenduste toetamine (SA.46220)	166,9	212,6

	Investeeringud parimasse võimalikku ressursitõhusasse tehnikasse; ressursijuhtimissüsteemide ja toetavate IT-rakenduste toetamine -2 (SA.52158)	3 759,3	4 349,4
	Keskkonnaprogrammist grupierandiga hõlmatud riigiabi andmise tingimused 2020+ (SA.56591)	100,0	0,0
	Keskkonnaprogrammist grupierandiga hõlmatud riigiabi andmise tingimused (pikendamine kuni 31.12.2021) (SA.60725)	873,1	0,0
	Keskkonnaprogrammist grupierandiga hõlmatud riigiabi andmise tingimused (pikendamine kuni 31.12.2023) (SA.101559)	304,0	0,0
	Tööstusettevõtete ressursitõhusate rohetehnoloogiate edendamine (SA.104052)	0,0	1 229,1
PRIA		6 337,3	17 748,3
	MAK 2014-2020 meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse” tegevuse liigi „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks” raames antav põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise investeeringutoetus suurprojektide elluviimiseks (SA.46219)	2 566,5	8 746,8
	MAK 2014-2020 meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse” tegevuse liigi „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks” raames antava tunnustatud tootjarühma põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise investeeringutoetus (2) (SA.47023)	175,5	0,0
	MAK 2014-2020 meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse” tegevuse liigi „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks” raames antav mikro- ja väikeettevõtjate põllumajandustoodete töötlemise ning turustamise investeeringutoetus (2) (SA.48505)	29,8	0,0
	MAK 2014-2020 meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse” tegevuse liigi „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks” raames antav mikro- ja väikeettevõtjate põllumajandustoodete töötlemise ning turustamise investeeringutoetus (3) (SA.51282)	22,8	0,0
	MAK 2014-2020 meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse” tegevuse liigi „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks” raames antav keskmise suurusega ettevõtjate ja suurettevõtjate põllumajandustoodete töötlemise ning turustamise investeeringutoetus (3) (SA.51402)	364,5	212,5
	MAK 2014-2020 meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse” tegevuse liigi „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks” raames antava	36,7	1 272,7

	tunnustatud tootjarühma põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise investeeringutoetus (3) (SA. 51969)		
	MAK 2014-2020 meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse” tegevuse liigi „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks” raames antav mikro- ja väikeettevõtjate põllumajandustoodete töötlemise ning turustamise investeeringutoetus (4) (SA.54233)	155,9	183,5
	MAK 2014-2020 meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse” tegevuse liigi „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks” raames antav mikro- ja väikeettevõtjate põllumajandustoodete töötlemise ning turustamise investeeringutoetus (SA.61667)	345,8	912,8
	MAK 2014-2020 meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse” tegevuse liigi „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks” raames antava tunnustatud tootjarühma põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise investeeringutoetus (pikendamine) (SA.61669)	0,0	950,7
	MAK 2014-2020 meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse” tegevuse liigi „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks” raames antav mikro- ja väikeettevõtjate põllumajandustoodete töötlemise ning turustamise investeeringutoetus (SA.64135)	1 249,5	2 082,3
	MAK 2014-2020 meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse” tegevuse liigi „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks” raames antav keskmise suurusega ettevõtjate ja suurettevõtjate põllumajandustoodete töötlemise ning turustamise investeeringutoetuse muutmine (SA.64460)	1 347,1	1 278,7
	MAK 2014-2020 meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse” tegevuse liigi „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks” raames antav mikro- ja väikeettevõtjate põllumajandustoodete töötlemise ning turustamise investeeringutoetus (muutmine regionaalabi osas) (SA.102907)	43,2	1 130,4
	MAK 2014-2020 meetme 4.2.2 „Investeeringud materiaalsesse varasse” tegevuse liigi „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks” raames antav keskmise suurusega ettevõtjate ja suurettevõtjate põllumajandustoodete töötlemise ning turustamise investeeringutoetus (muutmine ja pikendamine) (SA.103858)	0,0	752,5

	MAK 2014-2020 meetme 4.2.3 „Investeeringud materiaalsesse varasse” tegevuse liigi „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks” raames antava tunnustatud tootjarühma põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise investeeringutoetus (muutmine ja pikendamine) (SA.103860)	0,0	215,5
	MAK 2014-2020 meetme 4.2.1 „Investeeringud materiaalsesse varasse” tegevuse liigi „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks” raames antav mikro- ja väikeettevõtjate põllumajandustoodete töötlemise ning turustamise investeeringutoetus (muutmine ja pikendamine kuni 31.12.2024) (SA.107609)	0,0	9,9
RTK		770,5	274,8
	Toetuse andmise tingimused Ida-Virumaa tööstusinvesteeringute toetamiseks (SA.52348)	247,4	0,0
	Toetuse andmise tingimused tegevuseks „Ida-Virumaa tööstusinvesteeringute toetamine” (SF) (SA.57662)	112,0	38,7
	Toetuse andmise tingimused tegevuseks „Ida-Virumaa tööstusinvesteeringute toetamine” (SF), (pikendamine) (SA.60936)	305,3	86,3
	Toetuse andmise tingimused tegevuseks „Ida-Virumaa tööstusinvesteeringute toetamine” (SF) (regionaalabi pikendamine kuni 31.12.2023) (SA.101688)	105,8	149,8
KOKKU regionaalabi		14 861,7	27 232,8

Lisa III

2022. JA 2023. AASTAL ANTUD SEKTORAALNE RIIGIABI (tuhat eurot)

Abi andja	Abimeede/eesmärk	2022	2023
Põllumajandussektor			
PRIA		10 267,3	9 134,9
	Põllumajandusloomade aretustoetus (2022. a SA.61467, 2023. a SA.61467 ja SA.106583)	4 064,2	4 863,0
	Põllumajandustootja asendamise toetus (2022. a SA.57118 ja SA.62387, 2023. a SA.62387 ja SA.102812)	558,	562,4
	Turuarendustoetus (SA.61021)	43,9	7,8
	MAK 2014-2020 meetme 12 „Natura 2000“ alal asuva erametsamaa kohta antav toetus (SA.47248)	4 849,2	0,0
	Natura 2000 metsatoetus (SA.102367)	2,3	1 984,7
	Väljaspool Natura 2000 võrgustiku ala asuvate erametsaalade looduskaitsete piirangute hüvitamise toetus (SA.103786)	14,5	484,1
	MAK 2014-2020 meetme 8 „Metsaala arengu ja metsade elujõulisuse parandamise investeeringutoetus“ (2022. a SA.41648, 2023. a SA.41648 ja SA.103606)	663,3	1 130,6
	MAK 2014–2020 meetme 1 „Teadmussirde pikaajalised programmid“ (SA.48817)	0,9	0,3
	MAK 2014–2020 meetme 2.1 „Nõustamisteenuse toetamine“ metsanduse valdkonnas (SA.41636)	37,4	58,9
	MAK 2014–2020 meede 2.3 „Nõustajate koolitustoetus“ (SA.59634)	0,0	20,0
	MAK 2014–2020 meetme 1 „Teadmussirde ja teavitus“ raames antud teadmussirde ja teavituse toetus (SA.49253)	33,6	23,1
REM	Abi hukkunud põllumajandusloomade korjuse hävitamise ja kokkuveokulude katmiseks (2022. a SA.101080, 2023. a SA.106048)	669,2	747,1
MES	Väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele võlakohustuste tagamise kord (tagatiste kava) (SA.41494)	213,2	0,0
PTA		0,0	393,9
	Sigade Aafrika katku likvideerimise kulude katmine ja kahjude hüvitamine põllumajandustootjatele, kes on VKE-d, 2 (SA.45614)	0,0	387,2
	Loomatauditõrjega tekkinud kulude ja kahju hüvitamine VKE-dele (SA.107293)	0,0	6,7
Kokku põllumajandussektor		11 149,7	10 275,9
Kalandussektor			
PRIA	Kalapüügitoodete tootja eriotstarbelise diislikütuse aktsiisimaksu vabastus (SA.63731)	130,9	59,7
Kokku kalandussektor		130,9	59,7

Transpordisektor			
Transpordiamet		10 662,3	7 956,5
	Rahvusvahelise reisilaevanduse toetamise tingimused ja kord (SA.57541)	10 047,7	6 726,1
	State aid in favour of maritime transport (SA.53469)	614,6	1 230,4
RTK	Investeering Tallinna lennujaama lennualataristusse	337,5	0,0
Kokku transpordisektor		10 999,8	7 956,5
Telekommunikatsioon			
TTJA	Järgmise põlvkonna elektroonilise side juurdepääsuvõrgu passiivse lairibataristu rajamise toetusmeede (SA.51475)	2 860,5	2 132,7
RTK	Väga suure läbilaskevõimega elektroonilise side juurdepääsuvõrgu rajamise toetusmeede (SA.103034)	0,0	183,0
Kokku telekommunikatsioon		2 860,5	2 315,7
KOKKU sektoraalne riigiabi		25 140,9	20 607,8

Lisa IV

2022. JA 2023. AASTAL ANTUD RIIGIABI ÜLDIST MAJANDUSHUVI PAKKUVATE TEENUSTE OSUTAMISEKS (tuhat eurot)

Abi andja	Abimeede/eesmärk	2022	2023
KLIM	Väikelennujaamade dotatsioon ⁶⁷	2 300,0	2 300,0
REM	Postiteenused - hüvitis perioodiliste väljaannete edastamise eest ⁶⁸	4 528,0	1 778,0
KIK		18 908,6	7 842,6
	Perioodi 2014-2020 veemajanduse toetamine	15 432,0	3 289,6
	KKP veemajanduse SGEI	3 476,5	4 553,0
RTK	Tööstuse konkurentsivõimet suurendavad teenused	1257,7	644,7
EIS	Kohaliku omavalitsuse üksuse elamufondi arendamiseks juhtumipõhise investeeringutoetuse andmise tingimused ja kord	2 406,5	345,5
Tartu Linnavalitsus	Toetus Tallinna Lennujaam ASile Tartu lennuühenduste arendamiseks	220,0	215,0
KOKKU riigiabi üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamiseks		29 620,8	13 125,8

⁶⁷ Alates 2023 aastast on meetme rakendajaks MKMi asemel Kliimaministeerium.

⁶⁸ Alates 2023 aastast on meetme rakendajaks MKMi asemel Regionaal-ja Põllumajandusministeerium.

Lisa V

2022. JA 2023. AASTAL ANTUD COVID-19 RIIGIABI (tuhat eurot)

Abi andja	Abimeede	2022	2023
EIS		38 799,2	9 176,9
	COVID-19 Estonian aid schemes under TF 3.1 – grants (Perioodi 2014-2020 ettevõtja tootearenduse toetus) (SA.57014)	4 155,1	1 163,5
	COVID-19 Estonian aid schemes under TF 3.1 – grants (Turismiettevõtete uue ärimudeli rakendamise toetamise väikeprojektid) (SA.57014)	27,9	3,6
	COVID-19: Support for industrial research and experimental development (TF section 3.1 and 3.6) (SA.59278)	2 836,9	3 509,6
	COVID-19: Support for COVID-19 related R&D (TF section 3.6; Perioodi 2014–2020 ettevõtja tootearenduse toetus)(SA.62513)	103,8	152,7
	COVID-19: Amendments to SA.59278 „Support for industrial research and experimental development (TF section 3.1 and 3.6)(SA.62690)	97,8	190,4
	COVID-19: Amendments to SA.62513 „Support for COVID-19 related R&D (TF 3.6)“; Perioodi 2014–2020 ettevõtja tootearenduse toetus (SA.100927)	25,8	157,1
	COVID-19 erakorralised ettevõtlusmeetmed -3 (jaotis 3.2 G) (SA.102167)	29 551,9	0,0
	COVID-19 laen Ajutise Raamistiku jaotise 3.3 alusel (SA.56804)	2 000,0	4 000,0
KUM		1 431,6	0,0
	COVID-19: Erakorraline abi kultuurikorraldajatele ajutise raamistiku jaotise 3.1 alusel (SA.102162)	931,6	0,0
	COVID-19: Erakorraline abi kontserdikorraldajale ajutise raamistiku jaotise 3.1 alusel (SA.102162)	500,0	0,0
PRIA		5 540,8	0,0
	COVID-19 puhangust tingitud erakorraline toetus kalapüügitoodete töötlemisega tegelevale ettevõtjale (SA. 63935)	192,8	0,0
	COVID-19 puhangust tingitud erakorraline toetus piima- ja sealihatootjale (SA.100636)	5 348,0	0,0
TLN			
Linnakantselei		644,9	0,0
	Linnavara üüritasu soodustused COVID-19 puhangu mõju leevendamiseks (kuni 30.06.2022) (SA.100927)	644,9	0,0
Kokku COVID-19 riigiabi		46 416,5	9 176,9

Lisa VI**2022. JA 2023. AASTAL ANTUD TCF JA TCTF RIIGIABI (tuhat eurot)**

Abi andja	Abimeede	2022	2023
PRIA		3 730,3	8 666,8
	TCF: Emergency support for the agricultural sector (SA.103257)	3 730,3	4,1
	TCF: Support for investments in the food industry to ensure security of energy supply (SA. SA.103936)	0,0	885,1
	TCTF: Exceptional support for agricultural and food producers (SA.106614)	0,0	7 777,6
Kokku TCF ja TCTF riigiabi		3 730,3	8 666,8

Lisa VII

2022. JA 2023. AASTAL ANTUD VÄHESE TÄHTSUSEGA ABI (tuhat eurot)

Abi andja	Abimeede/eesmärk	2022	2023
Väheste tähtsusega abi			
Justiitsministeerium	Toetus Sihtasutusele Iuridicum	15,3	15,3
Kaitseministeerium		14,8	82,2
	Toetus Euroopa kaitsefondi projektide kaasfinantseerimiseks (üksikabi juhtumid)	0,0	82,2
	Toetus Tartu Ülikoolile uuringu „Kagu-Eesti piiriala sotsiaal-majandusliku olukorra, siseturvalisuse, piirijulgeoleku ja kogukonna uuring” läbiviimiseks	14,8	0,0
Kliimaministeerium		194,7	61,2
	Riigivara alla hariliku väärtuse võõrandamine (Kastani tn 14)	0,0	60,5
	Riigivara alla hariliku väärtuse võõrandamine (Tuleviku)	8,8	0,0
	Riigivara alla hariliku väärtuse võõrandamine (Salo tn 2, Salo tn 4, Salo tn 6, Salo tn 8, Põhja tn 1a, Põhja tn 3, Põhja tn 3a, Mulla tn 1a)	185,2	0,0
	Saastetasu asendamise väheste tähtsusega abikavad	0,7	0,7
Kultuuriministeerium		580,7	599,0
	COVID-19 spordiürituste riskifond	5,0	0,0
	COVID-19 erakorraline abi kontserdikorraldajale	124,5	0,0
	Erakorralised spordiprojektid 2021 ja 2022	10,0	0,0
	Eraldis institutsioonide toetamiseks 2023	0,0	235,0
	Helilooming ja muusikaalased väljaanded	168,3	125,0
	Muusikakonkursid	27,7	46,3
	Muuseumi reserv 2022	73,7	0,0
	Rahvusvaheliste etenduskunstide festivalide toetus	0,0	50,3
	Rahvusvaheliste spordisündmuste läbiviimine Eestis	106,5	31,0
	Rahvusvaheliste kultuuri- ja spordisündmuste toetamine	65,0	111,4
Regionaal-ja Põllumajandusministeerium ⁶⁹		60,0	260,6
	Üksiktoetused erinevateks eesmärkideks ⁷⁰	60,0	50,0
	Riigivara tasuta võõrandamine (Võru vallavalitsus)	0,0	63,1
	Riigivara alla hariliku väärtuse võõrandamine Valga Vallavalitsusele	0,0	86,0
	Riigivara alla hariliku väärtuse võõrandamine (Rambi, Murula) Hiiumaa Vallavalitsusele	0,0	52,5

⁶⁹ Kuni 01.07.2023 Maaeluministeerium.⁷⁰ Alates 01.07.2023 on meetmete omanik RAMi asemel Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

	Riigivara alla hariliku väärtuse võõrandamine (Raudtee tn 2) Põhja-Pärnumaa Vallavalitsusele	0,0	9,0
Siseministeerium		189,7	0,0
	AMIF projekti toetused (DesignMinds OÜ, Kommunikatsioonibüroo JLP, MTÜ Balti Uuringute Instituut)	-3,9 ⁷¹	0,0
	Tegevustoetus piiriületuse ootejärjekorra korraldamiseks AS-le Transservis-N	74,4	0,0
	Tegevustoetus piiriületuse ootejärjekorra korraldamiseks GoSwift OÜ-le	65,4	0,0
	Tegevustoetus piiriületuse ootejärjekorra korraldamiseks Collade OÜ-le	18,6	0,0
	Tegevustoetus piiriületuse ootejärjekorra korraldamiseks Paldiski Sadamate AS-le	20,4	0,0
	Toetus Tartu Ülikoolile uuringu „Kagu-Eesti piiriala sotsiaal-majandusliku olukorra, siseturvalisuse, piirijulgeoleku ja kogukonna uuring” läbiviimiseks	14,5	0,0
Välisministeerium	Riigieelarveline eraldis Inimõiguste Instituudile	0,0	40,0
EIS		18 026,5	27 238,6
	Digitaliseerimise teekaardi toetus	391,3	726,6
	Eesti kui reisisihi tuntuse suurendamise programm perioodil 2014-2020	0,0	65,4
	Eesti-Norra koostööprogramm 2014-2021	0,0	2,6
	Eesti-Norra koostööprogramm 2014-2021 - põhiskeem	41,4	164,5
	Ettevõtlasteadlikkuse arendamine	3 499,1	2 715,5
	Ettevõtlus ja innovatsiooniteadlikkuse kasvatamine	0,0	2 801,5
	Ettevõtete digipöörde toetus	0,0	731,4
	Ettevõtete konkurentsivõime toetamine välisturgudel	0,0	146,8
	Ettevõtjate rakendusuuringu ja tootearenduse toetamine (RUP)	413,6	415,9
	Ettevõtjate võrkudega liitumise programm	359,5	0,0
	Ettevõtluse laenude ja pangagarantii käendus suurettevõtetele	20,4	201,3
	Ettevõtte arenguprogrammi toetusmeede	1 378,6	1 648,9
	E-arvete arenduse toetus	0,0	135,3
	E-veoselehe teenusearenduse toetus	7,6	305,3
	Haridustehnoloogiliste idufirmade toetus	11,0	0,0
	Ida-Viru ettevõtluse investeeringute toetus	0,0	4,4
	Ida-Virumaa äri- ja startup-inkubaatorite tegevuse toetamine	21,8	0,0
	Innovatsiooni- ja arendusosakute toetus	2 542,7	995,3
	Innovatsioonialase teadlikkuse ja võimekuse tõstmine	0,0	978,6
	ESG ja kehtlikkuse meistriklass	0,0	196,4
	Ettevõtjate võrkudega liitumise programm	359,5	0,0
	Kasutusest välja langenud ehitiste lammutustoetus	186,8	0,0

⁷¹ MTÜ Balti Uuringute Instituut AMIF projekti toetuse tagasi makse.

Klastrite arendamise toetus 2014-2020	525,6	598,2
Kõrge potentsiaaliga innovaatiliste ettevõtete arendamise programm „Start-up Eesti“	100,5	373,4
Küberturvalisuse taseme kaardistamise ja arendamise toetus	0,0	17,0
Laenude abikava "Tingimused ettevõtluslaenu väljastamiseks"	87,0	164,7
Liinifondi programm	281,7	348,0
Loomeettevõtjatele tugiteenuste pakkumise, nende arenguplaanide elluviimise ja ekspordivõimekuse kasvu toetus	0,0	17,0
Loomemajanduse tugistruktuuride, ühisprojektide ja ekspordivõimekuse arendamise toetamise toetus VTA 2014-2020	567,9	1 052,4
Loomemajandusala teadlikkuse tõstmine, teadmiste ja oskuste arendamine ning loomemajanduse ja teiste sektorite koostoime suurendamine	131,7	122,7
Loomemajandusala teadlikkuse kasvatamise, teadmiste ja oskuste arendamise ning kultuuri- ja loomesektori sisese ja sektorite ülese koostöö soodustamise toetamine	0,0	58,5
Perioodi 2021–2027 innovatsiooni- ja arendusosaku toetus	0,0	264,1
Rahvusvaheliste sündmuste ja konverentside toetamine 2014-2020	1 537,5	557,6
Rahvusvaheliste suursündmuste toetus 2014-2020	70,8	0,0
Reaalajamajanduse ja digitaliseerimise meistriklasi programm	0,0	222,7
Reaalajamajanduse lahenduste piloteerimise toetusmeede	0,0	40,7
Taastekava tootmisettevõtja ärimudeli muutmise toetus	0,0	54,4
Tehnoloogia arenduskeskuste toetus 2014 -2020	109,6	98,5
Tingimused väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate laenu käendamiseks	570,4	406,3
Toetus digitaalsete tehnoloogiate, robotite ja automatiseerimise kasutamisele töötlevas tööstuses ning mäetööstuses	595,5	0,0
Toetus ettevõtja tootearenduseks	28,3	0,0
Tööstusettevõtete infosiltide programm	0,0	7,6
Tugiteenus- ja arenduskeskuste investeringu-toetus	80,4	392,3
Turismiettevõtete ärimudelite rakendamise toetamine	1 714,6	1 841,5
Turismiettevõtete ärimudelite arendamine	212,7	276,6
Turismisektori tootearenduse toetus	2 212,6	6 982,4
Turismisektori kesksete digilahenduste toetus	199,4	704,8
Turismi arendus ja nõudluse suurendamine	0,0	31,1
Turismi sihtkohtade juhtimisorganisatsioonide sihtfinantseerimine	0,0	39,0
Turismi sihtkohtade koostööprojektide konkurss	4,1	70,8
Välismessitoetus	122,4	86,9

	Üliõpilaste inseneri valdkonna arendusprojektidele toetus	0,0	173,7
Eesti Kultuurkapital	Kultuurkapitali toetused kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks, sh audiovisuaalsete teoste loomiseks	22,0	0,0
Eesti Töötukassa		17 903,8	16 855,0
	Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond 2021-2023	71,2	0,0
	Tööturuteenuste osutamine tagamaks paremaid võimalusi hõives osalemiseks 2015-2020	2 511,1	23,3
	Tööhõiveprogramm 2021-2023	9 021,1	9 310,9
	Tööturuteenuste osutamine töövõimereformi sihtrühmale 2016-2020	4 191,8	3 549,5
	Tööturuteenuste osutamine COVID-19 kriisi mõjude leevendamiseks	1 474,8	1 540,2
	Noortele tööturuteenuste osutamine COVID-19 kriisi mõjudest taastumiseks	633,8	2 431,1
Elering AS	Väheste tähtsusega abi kuni 50 KW tootmiseseadmetele	1 202,8	1 136,3
ETAG		641,8	415,4
	Horisont 2020, Euroopa Horisondi ja COST koostöövõrgustiku projektide ettevalmistustoetus ning Balti Boonus	77,0	26,0
	Teaduse rahvusvahelistumine, mobiilsuse ja järelkasvu toetamine "Mobilitas Pluss"	33,4	0,0
	Toetus rahvusvahelistel ühiskonkurssidel osalejatele	50,0	38,0
	Valdkondliku teadus-ja arendustegevuse tugevdamine (RITA)	481,4	351,4
INSA	Ida-Virumaa ettevõtlust edendavad spordi- ja kultuuriüritused	75,0	5,0
IVEK		56,2	141,8
	Ettevõtjate arengu, ekspordialane ning uute tehnoloogiate kasutuselevõtuga seotud nõustamine ja koolituse programm	45,2	52,6
	Viru Filmifond statuut	11,0	89,2
KIK		5 139,6	4 855,5
	Abikava „Keskkonnakasutusest riigieelarvesse laekunud rahast väheste tähtsusega abi andmise tingimused“	214,8	295,5
	Arenguriikides kliimapoliitika eesmärkide toetamine	543,8	647,7
	Erametsanduse toetamine metsaseaduse alusel	1 427,5	1 203,8
	Jäätmete liigiti kogumise lahendused kohalikes omavalitsustes	425,0	125,9
	Jäätmete ringlussevõtu toetamine	308,8	753,2
	Kastiga jalgrataste ostutoetus ettevõtetele	0,0	70,3
	Kaugküttesüsteemide investeeringute toetamise tingimused	49,0	0,0
	Nullheitega autode ostutoetus ettevõtetele	0,0	1 124,2
	Ressursitõhususe VTA (auditid ja investeeringud)	1 942,7	567,7

	Rohetehnoloogia ettevõtluse arendamise toetus	93,0	63,7
	Täiselektriliste sõidukite ostutoetus	135,0	0,0
	Tööstusettevõtete ressursitõhusate rohetehnoloogiate edendamine	0,0	3,5
Lääne-Nigula Vallavalitsus	Ettevõtlustoetus	30,0	0,0
Maardu Linnavalitsus	Kohaliku omavalitsuse üksustele Ukraina sõjapõgenikele eluruumide korrastamise toetus	0,0	93,9
MES		61,5	166,5
	Rahastamisleping nr 10 Maaelu arengukava 2014-2020 rahastamisvahendi sihtfondi haldamiseks (sooduslaen)	2,2	9,5
	Väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate võlakohustuste tagamise kord (tagatiste kava)	59,3	157,0
Muinsuskaitseamet		554,2	528,7
	Muuseumiprojektide toetamise tingimused ja kord	399,1	438,0
	Toetus kultuurimälestiste ja muinsuskaitsealal asuvate ehitiste säilitamiseks ja korrashoiuks	155,1	90,7
Narva LAÕA		54,5	99,5
	Ettevõtlustoetus	0,0	22,5
	Toetus OÜ-le Narva Jäätmekäitluskeskus seadme soetamiseks	54,5	77,0
PRIA		9 474,2	13 601,8
	MAK 2014–2020 meetme 19 „Toetus LEADERi kohalikule arengule” raames antav LEADER-projektitoetus	2 815,1	3 894,4
	MAK 2014-2020 meede 6.4 „Investeeringud majandustegevuse mitmekesistamiseks maapiirkonnas mittepõllumajandusliku tegevuse suunas”	4 468,7	8 356,0
	Lühike tarveahel	0,0	13,9
	Turuarendustoetus MPKS alusel	276,8	69,7
	MAK 2014–2020 meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse” tegevuse liigi „Põllu- ja metsamajanduse taristu arendamine ja hoid” raames antav põllu- ja metsamajanduse taristu arendamise ja hoiu investeeringutoetus	489,7	313,9
	Uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamise toetus	0,0	2,7
	MAK 2014–2020 meetme 1 „Teadmussiire ja teavitus” tegevuse liikide „Koolitustegevuste korraldamine”, „Esitlus- ja teavitustegevuste korraldamine” ning „Ettevõtete külastuste ja õpiringide korraldamine” raames antav teadmussiirde ja teavituse toetus	0,7	0,0
	MAK 2014-2020 meetme 1 „Teadmussiire ja teavitus” tegevuse liigi „Pikaajalised programmid” raames antav teadmussiirde pikaajaliste programmide rakendamise toetus	279,8	215,4
	MAK 2014-2020 meetme 1 „Teadmussiire ja teavitus” tegevuse liikide „Koolitustegevuste korraldamine” ning „Ettevõtete külastuste ja	2,8	9,3

	õpiringide korraldamine“ raames antav teadmussiirde ja teavituse toetus		
	EMKF rakenduskava 2014–2020 meetme „Kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegia rakendamine” raames antav kalanduspiirkonna kohaliku arengu strateegia rakendamise toetus	1 121,2	698,0
	MAK 2014–2020 meetme 16 „Koostöö” alameetme „Innovatsiooniklaster” raames antav innovatsiooniklastri toetus	19,4	28,5
Rapla VV	Rapla valla elamuarenduspiirkondade arendamiseks juhtumipõhine investeeringutoetus	200,0	0,0
RTK		4 272,0	2 320,1
	Avatud taotlusvooru „Taastava õiguse arendamine Eestis II” toetuse andmise tingimused ja kord	0,0	40,9
	Ida-Viru maakonna ettevõtluse ning inimeste tööalaste oskuste mitmekesistamiseks toetuse eraldamise tingimused ja kord	263,2	0,0
	(Interreg V-A) EE-LV- Estonia-Latvia	30,1	6,5
	Eesti-Vene Piiriülese koostöö programmi avatud taotlusvoor	186,3	91,2
	Ehituse e-HÜPE toetuse andmise tingimused ja kord	0,0	615,5
	Ettevõtlusteadlikkuse arendamine – nõustamine MAKi kaudu	91,9	42,4
	Kagu-Eesti ettevõtluse arengu toetusmeede	220,9	60,4
	Maakondade arengustrateegiate elluviimise toetusmeede	740,4	0,0
	Mitmekesine ja kvaliteetne haridus digitaalse õppevaraga	200,9	0,0
	Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise investeeringute toetus 2014-2020	39,9	0,0
	Piirkondlikud algatused tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamiseks perioodil 2017–23	331,6	367,1
	Rakendusuuringute toetamine nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades	119,1	16,7
	Regionaalsete kompetentsikeskuste arendamine	69,7	72,5
	„Sektoritevahelise mobiilsuse toetamine” elluviimiseks struktuuritoetuse andmise tingimused ja kord	349,8	329,7
	Starditoetus 2014-2020	1 254,3	506,3
	Toetuse andmise tingimused tegevuseks „Ida-Virumaa tööstusinvesteeringute toetamine” (SF)	44,7	0,0
	Tööstus konkurentsivõimet suurendavad teenused	303,3	104,2
	Väikesaarte programm	25,9	23,1
Rõuge VV	Ettevõtlustoetus	7,5	0,0
Sihtasutus Tallinna Ettevõtlusinkubaatorid		6,8	186,9
	Arengutoetus 2022/2023	5,9	6,6
	Inkubatsiooniteenus 2023	0,0	180,3
	Välisurgudele sisenemise toetus	0,9	0,0

Sihtasutus Tallinna Teaduspark TEHNOPOL		536,9	79,0
	Tallinnovation 2021 ja 2022 toetuslepingud ettevõtjatega	64,4	14,0
	Erasektori tehisintellekti põhiste rakenduste tekitamise ja piloteerimise toetus	472,5	0,0
	Tallinnovation 2023 toetuslepingud ettevõtjatega	0,0	65,0
Sihtasutus Tartu Loomemajanduskeskus	Tartu Filmifondi toetus	0,0	107,9
Tallinna Strateegiakeskus		303,2	750,5
	Digitoetus 2020-2023	80,8	34,9
	Ettevõtte praktikajuhendaja toetus	43,7	48,0
	Messitoetus 2019-2023	22,2	25,9
	Mittetulundustegevuse toetus	129,0	465,0
	Rahvusvahelise konverentsi toetus 2023-2024	0,0	145,4
	Väikeettevõtja välismessitoetus 2019-23	27,5	31,3
Tallinna Kesklinna Valitsus		59,3	69,9
	Eesti Folkloorinõukogu toetus	0,0	3,0
	Koidu tn 12 äriruumi üürile andmine (Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Tallinna Toompea Kaarli Kogudus)	18,2	17,8
	Toom-Kooli tn 13 äriruumide üürile andmine (Sihtasutus Orthodox Singers)	0,9	0,9
	Pronksi tn 6/Raua tn 1 äriruumide üürile andmine (mittetulundusühing RAAVIS)	8,9	7,2
	Väike Rannavärv 6 kinnisasja osa üürile andmine (Aktsiaselts Tallinna Tööstuspargid)	15,6	27,8
	Uus tn 5 hoone üürile andmine (mittetulundusühing EESTI TEATRILIIT)	15,3	13,2
Tallinna Kultuuri- ja Spordiamet	Erinevateks kultuurilisteks ja sportlikeks eesmärkideks suunatud üksikabi	25,8	17,6
Tartu Linnavalitsus		0,0	245,0
	OÜ-le Tartu Lumepark toetuse andmine	0,0	100,0
	Tallinna Lennujaam AS-ile toetuse andmine	0,0	145,0
Tallinna Tehnikaülikool	AIRE: Tehisintellekti robotiseerimise nõustamine ja robotikakoolitus	114,7	308,7
Tallinna Transpordiamet	Maksusoodustused ja maksuvabastused (üksikjuhtumid)	0,0	6,6
Kokku vähese tähtsusega abi		58 471,6	70 288,5
Üldmajandushuvi vähese tähtsusega abi			
KIK	Abikava „Keskkonnakasutusest riigieelarvesse laekunud rahast vähese tähtsusega abi andmise tingimused“	785,8	283,8
RTK	Tööstusala konkurentsivõimet suurendavad teenused	774,6	103,6
Kokku üldmajandushuvi vähese tähtsusega abi		1 560,4	387,4
Vähese tähtsusega abi põllumajandustoodete esmatootmiseks			
Eesti Töötukassa		384,0	318,4

	Tööhõiveprogramm 2021-2023	178,2	126,4
	Toetused programmist Tööturuteenuste osutamine tagamaks paremaid võimalusi hõives osalemiseks 2015-2020	63,9	0,7
	Tööturuteenuste osutamine töövõimereformi sihtrühmale (2016-2020)	125,8	108,2
	Tööturuteenuste osutamine COVID-19 kriisi mõjude leevendamiseks	5,4	17,0
	Noortele tööturuteenuste osutamine COVID-19 kriisi mõjudest taastumiseks	10,7	66,1
Keskkonnaamet	Loomade tekitatud kahju hüvitamine	786,6	781,3
KIK		82,0	60,7
	Keskkonnaprogramm 2014-2020	82,0	40,7
	Nullheitega autode ostutoetus ettevõtetele põllumajanduses	0,0	20,0
MES		51,3	38,6
	Rahastamisleping nr 10 Maaelu arengukava 2014-2020 rahastamisvahendi sihtfondi haldamiseks	11,6	5,4
	Väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele, mittetulundussektorile ja laenu finantseerijatele laenu andmise kord (laenamise kava)	13,4	32,6
	Väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate võlakohustuste tagamise kord (tagatiste kava)	26,3	0,6
PRIA		816,4	679,6
	COVID-19 puhangust tingitud erakorraline toetus piima- ja sealihatootjale	99,9	0,0
	EMKF rakenduskava 2014–2020 meetme „Kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegia rakendamine” raames antav kalanduspiirkonna kohaliku arengu strateegia rakendamise toetus	4,0	0,0
	Erakorraline toetus toidujulgeoleku tagamiseks ja põllumajanduse konkurentsivõime säilitamiseks	137,8	25,0
	Erimärgistatud diislikütuse aktsiisisoodustus põllumajandussektoris	0,0	89,8
	Mesilaspere toetus	571,4	564,8
	Turuarendustoetus	3,3	0,0
Kokku vähese tähtsusega abi põllumajandustoodete esmatootmiseks		2 120,3	1 878,6
Vähese tähtsusega abi kalandussektoris			
KIK	Keskkonnaprogrammi 4 liiki VTA 2014-2020	0,0	13,5
Eesti Töötukassa		55,9	30,2
	Tööhõiveprogramm 2021-2023	25,6	18,8
	Tööturuteenuste osutamine tagamaks paremaid võimalusi hõives osalemiseks 2015-2020	8,2	0,0
	Tööturuteenuste osutamine töövõimereformi sihtrühmale (2016-2020)	14,2	5,7
	Tööturuteenuste osutamine COVID-19 kriisi mõjude leevendamiseks	4,7	4,0

	Noortele tööturuteenuste osutamine COVID-19 kriisi mõjudest taastumiseks	3,2	1,7
Keskkonnaamet	Kala- ja merikotka poolt tekitatud kahju hüvitamine vesiviljelejatele ning hall- ja viiGERhüljeste poolt tekitatud kahju hüvitamine kaluritele	40,3⁷²	37,8⁷³
MES	Haldusleping nr 16 Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi 2014-2020 rahastamisvahendite haldamiseks ja rakendamiseks	2,8	0,0
PRIA	Erimärgistatud diislikütuse aktsiisisoodustus kalandussektoris	0,0	0,6
Kokku vähese tähtsusega abi kalandussektoris		99,0	82,1
KOKKU vähese tähtsusega abi		63 603,2	72 636,6

⁷² Seahulgas hall- ja viiGERhüljeste poolt tekitatud kahju hüvitamine kaluritele 25,6 tuhat eurot ning kala- ja merikotka poolt tekitatud kahju hüvitamine vesiviljelejatele 14,7 tuhat eurot.

⁷³ Seahulgas hall- ja viiGERhüljeste poolt tekitatud kahju hüvitamine kaluritele 25,3 tuhat eurot ning kala- ja merikotka poolt tekitatud kahju hüvitamine vesiviljelejatele 12,5 tuhat eurot.

Lisa VIII

**2022. JA 2023. AASTAL ANTUD RIIGIABI JA VÄHESE TÄHTSUSEGA ABI
ANDJATE LÕIKES (tuhat eurot)**

Abi liik Abi andja	Riigiabi KOKKU		sh kriisi riigiabi		Väheste tähtsusega abi KOKKU		Riigiabi ja väheste tähtsusega abi KOKKU	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
JUM					15,3	15,3	15,3	15,3
KAM	610,7	309,3			14,8	82,2	625,5	391,5
KLIM	9 284,3	8 361,0			194,7	61,2	9 479,0	8 422,2
KUM	72 466,8	82 620,3	1 431,6	0,0	580,7	599,0	73 047,5	83 219,3
REM	5 222,2	3 525,1			60,0	260,6	5 282,2	3 785,7
SIM					189,7	0,0	189,7	0,0
VÄM					0,0	40,0	0,0	40,0
Elering AS	91 129,8	85 251,2			1 202,8	1 136,3	92 332,6	86 387,5
EIS	74 403,2	59 575,6	38 799,2	9 176,9	18 026,5	27 238,6	92 429,7	86 814,2
Eesti Töötukassa	284,5	129,3			18 343,7	17 203,6	18 628,2	17 332,9
ETAG					641,8	415,4	641,8	415,4
INSA					75,0	5,0	75,0	5,0
IVEK	5,4	0,0			56,2	141,8	61,6	141,8
Keskkonnaamet					826,9	819,1	826,9	819,1
KIK	36 546,0	21 437,1			6 007,4	5 213,5	42 553,4	26 650,6
KULKA	3 262,2	3 110,4			22,0	0,0	3 284,2	3 110,4
MES	213,2	0,0			115,6	205,1	328,8	205,1
Muinsuskaitseamet	268,8	303,1			554,2	528,7	823,0	831,8
PTA	0,0	393,9					0,0	393,9
PRIA	54 713,4	61 917,9	9 271,1	8 666,8	10 290,6	14 282,0	65 004,0	76 199,9
RTK	14 604,9	12 772,6			5 046,6	2 423,7	19 651,5	15 196,3
EFI	9 106,2	11 750,8					9 106,2	11 750,8
Tallinna Kesklinna Valitsus					59,3	69,9	59,3	69,9
SA Tallinna INK					6,8	186,9	6,8	186,9
TTJA	2 860,5	2 132,7					2 860,5	2 132,7
Narva LAÕA					54,5	99,5	54,5	99,5
Lääne-Nigula VV					30,0	0,0	30,0	0,0
Rapla VV					200,0	0,0	200,0	0,0
Maardu LV					0,0	93,9	0,0	93,9
Rõuge VV					7,5	0,0	7,5	0,0
SA Tartu 2024	761,2	1 784,2					761,2	1 784,2
Tallinna KSA	1 417,8	1 434,8			25,8	17,6	1 443,6	1 452,4
Tallinna Transpordiamet					0,0	6,6	0,0	6,6
TLN KKA	1 320,8	192,5					1 320,8	192,5
TLN Linnakantselei	793,7	0,0	644,9	0,0			793,7	0,0
TLN Strateegiakeskus					303,2	750,5	303,2	750,5
Tallinna Tehnikaülikool	0,0	338,8			114,7	308,7	114,7	647,5
Tartu LV	220,0	405,0			0,0	245,0	220,0	650,0

Tartu Loomemajanduskeskus					0,0	107,9	0,0	107,9
Transpordiamet	10 662,3	7 956,5					10 662,3	7 956,5
TEHNOPOOL					536,9	79,0	536,9	79,0
KOKKU	390 157,9	365 702,1	50 146,8	17 843,7	63 603,2	72 636,6	453 761,1	438 338,7
sh:								
riigiabi	390 157,9	365 702,1	50 146,8	17 843,7			390 157,9	365 702,1
vähese tähtsusega abi					63 603,2	72 636,6	63 603,2	72 636,6